

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Лютий

2

February

РІК XIII. ЛЮТИЙ, 1956 Ч. 2.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпняЛистування й передплату висилати
на адресу:909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.Передплата у Злучених Державах
Америци для членок Союзу Українок
Америци залишається в 1956 р. \$2.50.
Річна передплата для нечл. \$3.00
Річна передплата в Канаді \$3.00
Річна передплата в Англіїй Австралії 1½ ф. ст.
Річна передплата у Франції . 900 фр.

Поодинокое число 35 центів

Зміст:

Памяті звязкової

Г. Мазуренко: **

Ідея жіночої організації

Л. Бурачинська: На Бойківщині

Л. Вітошинська: Жінки в Сарселі

Д. Гуменна: Ох, серце тривожне,
мовчи!

Л. Буря: Шоферство

Арета: Коли надходить карнавал

М. Соловйонка: Юстина Шидловська

О. Т.: Спротив колгоспниці

І. Чорнобривець: Проблеми німецького
жіноцтва

д-р Г. Лашенко: Історичний календар

An Unusual Strike

In the Boyko Province

From the President's Desk

Зірка: Закуп харчів

Цікава стипендія

Обережно з клейнотами

Дитяча кімната

Зимова гостина

Н. Наркевич: Пісня про котика

О. Іваненко: Синичка

Вісті з Централі

При громадській роботі

Г. Лашенко: Із зброєю в руках

Світлина на обгортиці:

п. Н. Росляк у вбранні молодої зі
Сокальщини, Зах. Україна.**НАЙШВИДШІ ЛЕТУНКИ СВІТУ**Дотепер тільки три жінки орудують
модерним ракетним літаком. Це фран-
цузженка Оріоль, американка Качрен
і туркиня Севім Азісі.Веселі віршики знайдете
у збірнику К. Перелісної

„О Й, ХТО ТА М?“

Гарні ілюстрації, кольорова
обгортка. — Коштує 80¢.

VOL. XIII. FEBRUARY, 1956 No. 2

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945Subscription in the United States
for members \$2.50 per year; non-
members \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.00
per year, half year \$1.75. Subscription
in England and Australia 1½ pound
sterling, per year. Subscription in
France 900 francs, per year.
Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.**ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“**

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
14, rue des Cannelles
Paris 6,
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. V. Levytsky
69 Maxham Rd.
Old Toon Gabbie NSW
Australia

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerks.
Mrs. Myroslawa Rudenska
335, Woodborough Rd.
Nottingham, England**Подяка**Вже по видрукуванні числа повідо-
мила нас наша представниця на сході
Канади, п. Левка Романик, що через
родинні обставини не в силі займатись
дальше справами „Нашого Життя“. На
цьому місці складаємо їй щирю подяку
за кількітню працю в користь видав-
ництва, яку виконувала дуже дбайли-
во. А наших передплатниць на сході
Канади прохаємо не обтяжувати вже
п. Романик справами видавництва, а
звертатись прямо до адміністрації.

Адміністрація „Нашого Життя“

Ideal for a Giftfor your friend or relative
THE NOTED BOOK**SPIRIT OF FLAME**

poems and dramatic works

of Lessya Ukrainka

the greatest poetess of Ukraine

\$3.50

Order from the

Home Office of UNWLA
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.**У 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ
КНЯГИНИ ОЛЬГИ**

придбайте книжку

о. д-ра І. Нагаєвського

**Рівноапостольна
Свята Ольга**

Історичний нарис

Вийшов накладом Союзу
Українок АмерициЦіна \$1 разом з пересилкою.
Замовляти в Централі СУА**ЗИМОВІ ВІРШИКИ й КАЗКИ**

..знайдете у книжці

**Листочки
й платочки**

Упорядкувала М. Юркевич

Ціна 40 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
нова книжка**ДОКІ ГУМЕННОЇ****ХРЕЩАТИЙ ЯР**

накладом В-ва „Слово“

— Ціна 4 дол. —

Замовляти у В-ві „Слово“:

“Slovo”, P. O. Box 32

Stuyvesant Sta.

New York 9, N. Y.

Памяті звязкової

У 35-ліття смерті Віри Бабенко

Зима 1920—1921 рр. Посушливе літо принесло перші позначки неврожаю в Україні. Большевицька влада показала свої кігті: військо та міліція блокували голодні райони, а комісари видобували рештки збіжжя з голодних сіл. „Україна кипіла ненавистю до московського окупанта“ — пише І. Мазепа у своїх спогадах.

Заповідалась нова хвиля повстанських рухів. „Чекаємо весни — по весні прийде Петлюра“ — гомоніла Україна. „Не знайдете повіту, де не було б повстанців“ — приходили вістки. Всі хотіли вказинок, доручень, звязку. Щоб скинути з себе ненависне ярмо.

Тоді то до уряду УНР, що примістився в Тарнові, прибула дівчина з України. Невеличка її постать у кожущку і синій хустці, не звертала на себе уваги. Їй коштувало певного зусилля дістатись до Гол. Отамана. Бо тільки йому одному вона хотіла передати відомості від повстанського штабу Катеринославщини. Це була звязкова Віра Бабенко.

Походила з селянської сім'ї. Була ученицею Весело-Тернівської гімназії. Стала членом повстанської організації у тому районі. З доручення її перейшла сотні миль і переступила лінію фронту. Повернулась ща-

сливо назад і своє завдання виконала.

Дальша її доля всім нам відома. В центрі уряду УНР знайшовся провокатор, що видав большевикам цілу групу. У вересні того ж року її wraz із іншими розстріляли. І погасло молоде життя, що горіло вогнем посвяти.

Наші визвольні змагання дали нам безліч хвилюючих постатей. Повертаємось до них думкою, шукаючи відповіді на те чи друге питання. Та ніхто не зворушує нас так дивно й глибоко, як оця „селянська дівчина в синій хустині“.

Її постать виринула з глибин нашого чорнозему. Самотужки здобула освіту, у молодечому пориві поставила себе на службу повстанчій організації. І порив цей не був соломяним вогнем, ані запалом життєвої мрійниці. Бо вона одна, одинока з-поміж усіх післанців підпілля виконала своє доручення. В ім'я ідеї переборола всі перешкоди і повернулась щасливо назад.

Але велике світло кидає її найглибшу тінь. Тому проти її великої посвяти підіймається й найчорніша зрада. Найбільш болюча тим, що впливає з центру, до якого змагала Віра Бабенко.

„Звязкова Віра“ — ось назва оповідання, що його ство-

рено довкола її чину. На тлі багатого матеріялу із наших визвольних змагань — це лиш невеличка сторінка. Її постать чекає ще свого літописця — поета чи драматурга, що збагнув би всю силу її молодечого запалу і трагізм її кінця.

Та це оповідання видвігнуло назву, що оправдала себе в дальшому. „Звязкова“ стала діяти в УВО, перейняла певні завдання в ОУН, а найбільше послуг віддала Українській Повстанській Армії (УПА). Сотні миль проміряла, щоб принести важливу вістку або пересторогу. Хитрощі і підступ допомагали оминати перевірку або досягнути інформацію. Голод, холод і найбільші небезпеки супроводжали її роботу. А закінчилися часто довголітнім засланням у сибірську тайгу, де згоряють у жорстоких умовах її життєві сили.

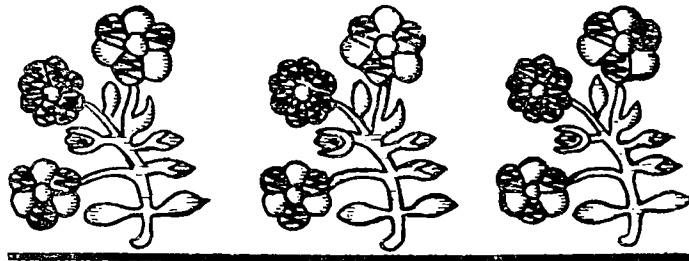
„Звязкова Віра“ загинула, заблиснувши ясним світлом на переломі нашої історії. У 35-ліття її смерті стараємось відтворити її постать та збагнути її значення. У великому зриві тих років палає для нас тихим полум'ям її велика жертва. Тоді вона була одинока, або одна з небагатьох. Але вона запалила багато вогнів. Услід за нею пішло багато українських дівчат, що зрозуміло її зов. Шлях „звязкової“!

**
*

Рости, березонько біленька,
Серед туманів, на весні.
Ти бачиш більше там, у сні,
Ніж ми. Рости собі тихенько.
Хотілося б мені далеко
Піти долинами туди,
Де барви розлилися кременом
І затагнули могилки.
І мучеників юних, вбитих
Барвінком синім завітчать.
Серед березок довговітих
Вони без імени лежать.

Галя Мазуренко

На актуальні теми

Недавно тому, з нагоди 70-ліття українського жіночого руху, жіночі організації дали перегляд пройденого шляху. Ми почули дещо про ідею жіночого руху, що вплив з бажання жінки зайняти рівне з чоловічою становище в житті. Але й зрозуміли особливість нашого змагання. Бо в поході до рівноправ'я наше жіноцтво включилось і в боротьбу нашого народу. І тому ідея українських жіночих організацій дещо інакша, як в інших народів.

До чого змагають наші жіночі організації?

1. Піднесення культури і життєвої справності української жінки для скріплення сили й відпорності у боротьбі за національний ідеал.

2. Освідомлення й закривізування української жінки в її громадсько-політичних правах.

3. Плекання родинно-творчих прикмет жінки для кращого сповнення її родинних і виховних завдань.

Коли переглянемо ці три напрямні, бачимо, що вони ведуть до повного розвою жіночої особовости. Але на першому місці стоїть — боротьба за національний ідеал. і в своєму змаганні українська жінка руководиться в першу чергу цим кличем і до нього достосовує дальші.

Що більш освічена й культурна жінка, то більш рахуються з нею свої й чужі. Але ці прикмети не принесли б нам користи, коли б жінка не мала у суспільстві громадських і політичних прав. Тому про них треба дбати. Бо її освіта й життєздатність не принесуть користи народові, коли не буде розв'язане й питання її становища в народі.

Але найважливішим завданням жінки є така творення родини. Здоровою родина — це основа нації. В руках жінки лежить найбільший скарб нації — дітвора і молодь. Тому родинні й виховні прикмети жінки треба

скріплювати і ушляхетнювати. А життя ускладнюється й вимагає й до цих справ належної підготовки.

Коли вглибитись у ці завдання жіночих організацій — бачимо, що вони незмірної ваги. Це суттєві справи, що до них треба шукати шляхів і засобів. Та про них не станемо тепер говорити. Але заставомось лиш, чи можна розв'язувати їх прихалцем, в нашвидкоруч зібраних жіночих секціях?

Ні, для повного опрацювання їх потрібна окрема жіноча організація. Тільки в таких рядах можна охопити цілість наших завдань! Тільки в самостійній жіночій організації можна на світлити справу кожного боку, не зударяючись з інтересами якоїсь групи.

Та про те поговоримо іншим разом. А тепер обдумаймо добре ідею, що лягла в основу нашої організації. Щоб на ній могли ми будувати все дальше.

Організаторка

На Бойківщині

Простір між Надвірнянською Бистрицею і Сяном заселяють бойки. Однак це заселення не вривається гірською околицею, як у гуцулів або лемків. Бойки широко розлились по підкарпатській рівнині. Тому бойківське вбрання не є зовсім одностайне. Здовж бігу рік — Лімниці, Опору й Турки потворились свої особливості, а підгір'я чи рівнина вже через кліматичні умовини дещо відрізняються.

Та все ж таки бойківський стрій має свої прикмети, що творять його силуетку. Завдяки їм вона уже на перший погляд помітна. Оці її риси старатисьmemo підкреслити тут, щоб видігнути цей тип.

У нашому описі опираємось на вбранні з долини Опору, що його вважаємо за найбільш характерне. Тут найбільше виявив себе смак населення у добірності прикрас і кольориті. Можливо, що славна „руська путь“ через Тухольську долину залишила свої сліди.

Бойківська дівчина заплітається в одну або дві коси, як по

Завязка бойківської молодіці: високо відгорнена хустка відслонює вухо, а біля нього спущену косу. Це одна з багатьох форм зачіски замінської жінки.

High tie of Boyko young woman shows part of her hair.

всій Україні. Щоб продовжити волосся, вона його переплітає кольоровою волічкою „заплітками“. До церкви або у місто дівчина зав'язує голову шаліною хусткою. У жінки прикриття голови далеко складніше. Під час весілля їй прикривають голову „чіпцем“ і вона вже не сміє показатись „простоволосою“ між людьми. „Чіпець“ складається з „кички“ себто лубового обручка, що обвинений полотном, і властивого чіпця, себто маленької шапочки, що має денце з сітки, а боки з полотна або сукна. Оцю шапочку натягає жінка поверх кички і стягає шнурком „чіпець“, щоб прилягав тісно до голови. Поверх „чіпця“ вона пов'язує одну, або й дві хустки.

Велика частина Бойківщини знає обряд обрізання коси під час весілля. Тоді то молодій під час „чіпчення“ обтинають волосся рівно з вухом і заміжня жінка на завжди залишається коротко-волосою.

Оцей „чіпець“ і завязка хустки — це щось, що особливо прикметне для кожної бойкині. „Чіпець“, натягнений на „кичку“, відзначається під хусткою. Через нього голова виглядає повніше і завій багатший. Подекуди „кички“ насувають на чоло і її задня частина підіймає злегка хустку вгору, загострюючи її.

Завязка бойкині, буденна чи святкова, починається низько над очима, переходить повз вух і закінчується вузлом вище потилиці. Через те в бойкині видно більше зачіски, як в інших околицях. Коли жінка підстрижена, там визирають кінчики волосся. А де жінки зберегли коси, то завертають косу за край хустки, або опускають її попід вухо.

Намісто бойкині складається з кількох „ланок“ важких намистин, тісно при шії, а поміж них нанизують спіжеві „гудзи“ і „хрещики“. Ці прикраси виливали лиш в деяких оселях і вони в останньому часі зовсім за-

Дівчина з с. Верхня коло Калуша. На світліні бачимо виразні прикмети бойківського вбрання: високу завязку хустки, перевагу полотна, дбайливі вишивані прикраси, видовжену силуетку. На рівнині населення вже не носить „ходаків“, а чоботи.

Girl from the village of Verchnya near Kalush. Essential characteristics of Boyko attire: elongated silhouette, preponderance of white linen, rich adornment.

никли, так як і старовинні „ковтки з лелітками“, себто з підвісками, що були відомі у княжій добі.

Сорочка бойкині має той же крій, як по всій Україні. Замітне те, що вона сягає тільки до бедер, бо нижню половину тіла прикриває спідниця. Особливістю бойківської сорочки є морщення. Стягаючи сорочку при шії, при уставці на руках і при дудах, бойкиня любить її „рясити“, себто укладати веретенем у дрібні складки. Потім вона притримує їх ниткою так, що саме морщення творить складний взір.

Спідниця на Бойківщині має дуже різноманітні форми. Стародавній „фартух“ з білого по-

лотна, густо зморщений вгорі, або „мальованка“ з вибиваного полотна з кольоровим рубцем, або „фарбан“ з тяжкої вовняної тканини — це ті ж її відміни. Але важне тут те, що спідниця має видовжений крій, себто не поширюється до низу, як це діється на сусідній Лемківщині. Внизу вона звичайно гарно прикрашена, що дещо скорочує її довжину.

До спідниці бойкиня завжди носить попередницю, чи „катран“ — зимова, вовняна заплата, чи „півку“ — з купного взористого перкалю, чи „запаску“ — з двох ширин полотна.

Бойкиня любить у вишивках. У давнину її взори були геометричні — зикзаки, кривульки, ромби. Вузькі вставки і дуди на сорочці, такі ж узори на святковій спідниці „фартусі“ і „запасці“. Кольорів небагато — червоний, помаранчевий, зелений, рідше чорний і сливковий.

Спідницю і запуску вишивали радше одною краскою. У новішому часі почали ширитись на Бойківщині квітчасті взори і треба признати, що цей перехід відбувся тут дуже щасливо. Бойківські „квітки“ дуже витримані у формі й кольорах.

Взуття гірської бойкині складалося з „ходаків“, себто постолів із одного кусника гарбованої шкіри. Щоб охоронити ногу від зимна та привязати до неї „ходак“, бойкиня обвивала ногу смугами полотна „підвійками“, а зверху панчохи „гатайки“. Обувши ходаки, вже могла легко привязати їх „волоками“, себто довгими вовняними шнурками до ноги.

До вбрання бойкині належить також безрукавка. Зимовою порою — з овечої шкіри „бунда“ проста, або з прикрасами, а в інших порах року це „лейбича“ з темного домашнього сукна, або „лейбик“ із білого сукна з багатою вишивкою. Це невідступне доповнення, що його навіть до роботи вона не скидає.

Вперізується крайкою, як називають там „тканицю“. Окрім крайки, що була тканина на дощичках, вживали ще „пояса“,

рідко плетеного з червоної волічки, що ним вперізувались найперше по спідниці.

Оце головні частини жіночого вбрання. Воно не впадає в очі яскравістю вже хоч би скромністю свого матеріялу (полотно, домашнє сукно). За те його прикраси дуже дбайливо випрацьовані і вразливі в кольорах.

Слід ще спинитись на мальованках, що були дуже поширені. Це біле полотно, вибиване у різні взори, що мали свої назви. Взори вибивали при помочі дерев'яних таблиць, потягнених фарбою.

Чоловіки накривають голову в літі солом'яним капелюхом, що його виплітають із стебел незрілого жита. Восени носять повстяний „валений“ із широкими крисами, а зимою шапку з сукняним дном.

Чоловіча сорочка має такий самий крій, як по всій західній Україні. Сягає до колін. Комір її — це вузенька обшивка або стоячок, зрідка виложений. Застібкується з переду на металевий гудзик або зав'язується стрічкою. Чоловічі сорочки потрохи прикрашені вишивкою. Звичайно комір (обшивка) і дуди (мішалки) мають „перешивання“ чорною або сливковою ниткою, а часом таки справжній хрестиковий взір. Вишивають також вузькі вставки, а в деяких околицях Турчанщини і широкі вставки для парубків. Штани теж білі, полотняні в літі, а суконні зимою.

Вперізується ременем з брунатної шкіри, багато прикрашеним. У ремені є сховки на тютюн і гроші.

Чоловіки теж носять безрукавки, що зимою і в горах є зі шкіри („бунди“), а влітку з сукна („лейбича“).

Чоловіче взуття складалось із вовняних ікарпіток „капців“ або онучів та ходаків. Долішній край штанів обхоплювали „капцями“ або онучами і поверх того обвивали кістку й спідню шидку густо волоками. Чоловічі волоки були подекуди шкіряні.

Верхнє вбрання для чоловіків і жінок однакове. В горах — це є „сірак“ із домашнього чорного сукна із вставними бічними складками. Він багато прикрашений зпереду червоними волічковими стібами та китичками. Під шиєю зав'язується шнурком, а в поясі застібується на великий гаплик („ущінку“). На підгір'ї й рівнині сірак стає довший і обведений білим шнуром (Турчанщина). До роботи вживали кожух курток „уйошів“ без прикрас.

Кожухи були двоякі. „Кожуша“ з 4-ох шкір сягало тільки до колін і годилось до роботи. А „кожух“ із 7 шкір мав широкі поли і сягав нижче колін. Жіночий кожух був більше прикрашений волічкою.

Оце всі деталі бойківського строю. У цілому можемо сказати, що він на перше враження не такий приманчивий, як гуцульський. Але він має свій окремий чар. Однотонність матеріялу (біле полотно й темне сукно) оживлене тут тонкими кольоровими деталями — вишивкою, випусткою, стрічкою. Сильветка видовжена, а архаїчні деталі (завязка, клейноти) надають йому подиху сивої давнини.

Л. Бурчинська

ЖІНКИ В 1955 Р.

Обговорюючи підсумки минулого року, преса спинилась також на помітних жінках 1955.

Найбільше подорожувала в цьому році американська сенаторка Маргарита Чейз Смит. Вона відвідала 13 країн, між ними також СРСР.

Меймі Айзенгавер замешкала врешті у власній хаті. Подружжя Айзенгаверів досі не мало власного дому, аж доки не закупили фарми в Геттисбургу й не пристосували мешкання до свого звичку.

Любовна історія, що схвилювала цілий світ — це кохання принцеси Маргарити й капітана Тавнсенда. Постанова королівни викликала признання загалу.

Член американського уряду Оветта Колп Габбі уступила зі свого посту. Причиною її уступлення були не непорозуміння через щеплення проти поліо, а недуга її чоловіка.

НАШЕ ЖИТТЯ—ЛЮТИЙ 1956

Жінки в Сарселі

Не знаю як хто, але я, коли входила вузькими східками до бібліотеки НТШ на вул. Чарнецького 24 у Львові, — завжди відчувала прискішене биття серця. Це не було від сходів, — їх було всього десять-двадцять, — ні, це був якийсь дивний настрій, що поставав від глибокої тиші цілого будинку та від надпису на дверях, укінці східців: „Наукове Товариство ім. Шевченка“. Цей то надпис, невеличкими „староцерковно-словянськими“ буквами, на пожовклому папері, діяв на мене так, що відкривши двері бібліотеки я чуть не вітала похилених над столиками голів, таким же старовинним українським „Слава Ісусу Христу!“

Чи ви здивуєтеся, шановні читачки, коли я вам скажу, що після стільки років часу й стільки кілометрів переподорожаного простору, — я з несамо-витим хвилюванням, усвідомила те саме колишнє почуття молитовного настрою, — станувши в передсінку сарсельського монастиря? Ця сама глибока тиша, що й не знати куди спрямувати кроки, такі ж полиці з книжками й газетами, а над ними картини українських малярів. У довгому вузькому коридорі, й — невже ж це правда? Та ж достоменно такісінський надпис на дверях нашої милою кирилицею!

Я стояла б Бог-зна як довго перед цими дверми, коли б вони раптом не відчинились, а в них не зявилася особа, яку я хотіла відвідати. Це була п. Софія Янів, струнка й граційна, як колись на площі „Сокола-Батька“ у Львові, з хвилею неспокоїного волосся, яке вона звичним рухом зчаста відгортає від чола. Вона зі сміхом потягнула мене за собою у, — як я це вспіла ще прочитати на дверях, — „Секретаріат ЕУ“. Нашу без-

ладну початкову балаканину аж ніяк не можна схопити в граматичні речення й логічні діалоги. Мое захоплення зустріччю було таке сильне, що коли Зонка показала мені крісло, я й не зауважила, що сіла на товстелезні томи якихось дуже наукових книжок, а через те надто височіла понад Зониним бюрком. Ми обидві спостереглися вже згодом, коли наша розмова стала спокійніша й я почала Зонку випитувати про її працю й умовини життя в Сарселі. Я довідалась, що її обовязки дуже неокреслені, але веде вона декілька ділянок роботи для енциклопедії, які — в інших обставинах, — виконувало б напевне декілька осіб. Ото ж передусім картотека: 1) матеріалів (20.000) гасел, 2) співробітників, 3) фотографій, а далі переписка з людьми, а) які мають бути вміщені в ЕУ, б) які виготовляють матеріяли, в) які посідають відомості, фота, статистичні дані, тощо. Зонина манера розповіді така дотепна, що я вголос сміюся з „енциклопедійних“ типів, які присилають життєписи, що починаються словами: „Я народився в чіпці“..., або коли поважні панове прикладають свою знимку з юнацького віку, або ж коли заслужені громадські діячки, широко відомі в краю і на еміграції, ніяк не хочуть подати дати свого народження. Але щодо жінок, то так Зонка, як і всі інші працівники НТШ, — мають незвичайно високе поняття про жіночу систематичність, точність і порядок у дорученій їм роботі.

— Невже ж жінки такі справді без закиду в науковій роботі? — питаю, трохи дивуючись.

— О, так зовсім без закиду то ні, ось, напр., чого я не можу простити жінкам, а в тому й собі, то того, що вони в профе-

сійній роботі завжди безіменні, що вони виконують всю цю муравлину працю, а її вивершення, славу й заслуги, приписують собі їхні товариші-чоловіки... Що вони ніколи не очолюють роботи, не накреслюють її плянів, розмірів, порядку, а тільки виконують пляни, приймають розміри, й дотримуються порядку... знов такі визначених, їхніми товаришами, навіть у випадках, коли ці пляни й розміри ідіотичні, навіть тоді, коли вони — жінки бачать усю безглуздість і нездарність чоловічого плянування... І навіть тоді, коли практична жінка могла б накреслену роботу виконати куди легше, краще й скоріше... за своїм власним пляном.

Цей зворот нашої розмови дуже мені подобався, бо ж я й приїхала в Сарсель з метою довідатися, що роблять у Сарсельському, тобто Європейському НТШ — жінки. З цим я й звірилася Зонці, а вона як

Мрр. Софія Янів, секретарка редакції Енциклопедії Українознавства

Mrs. Sophia Yaniv, secretary of Editorial Board of Ukrainian Encyclopedia.

стій допомогла мені в цьому, кажучи:

— Тоді я проведу тебе до наших пань. Залишу в першої, а вона проведе тебе до другої й т. д. Але накінець ти вернешся до мене, згода?

— Прекрасно! — У цій хвилині впали мені в очі чудові, вишивані, а радше переволікані, (за „Нашим Життям“) завіски на вікні секретаріату та ціла шафка різномірної кераміки, але ми швидко йшли сходами вгору й Зонка вже стукала до чиеїсь кімнати. Залишивши мене з господинею, вона зникла.

П. Марту Калитовську знала я вже трохи з Академічного Клубу в Парижі, а більше з її статей про мистецтво, та з літературної сторінки в „Українському Слові“. Але коли я запитала її про працю в НТШ, — вона зразу ж заперечила, ні, ні, ні, вона не науковець, вона в Сарселі випадково, вона тільки зробить докторат в УВУ й тоді піде звідси, і взагалі вона не хоче, щоб про неї писали... ні, ні, ні, ніяке інтерв'ю, ні, ні ні...

— Але я знаю, панно Марто, що ви зробили картотеку книжок НТШ...

— Ах, я це зробила тільки так... я ж тут живу...

— А тому ви зробили цю працю вдруге для п. Якобсона з Вашингтонської Бібліотеки...

— Але це вже не праця для НТШ... ні, ні, ні...

І більш нічого не вдалося мені довідатися від надто скромної п. Марти. Я встигла ще тільки зиркнути на декілька картин, що стояли обперті об стіну, та вишивану скатертину, що накривала писальну машинку, і попрощалась, попросивши провести мене до третьої пані.

Дуже мило прийняла мене п. Ольга Кузеля, яка живе в Сарселі самотньо після смерти свого чоловіка — колишнього голови НТШ. Ми зразу розговорились, бо я згадала, що в журналі „Ми і світ“ читала її спогади про Відень в 1914—16 рр.

— Ах Відень! Я й досі не можу забути цього чудового міста! У ньому пройшли мої най-

кращі роки, роки інтензивного товариського й громадського життя... А зокрема незабутні роки ідеального кохання... Ах Відень! Ах Шенбрун! — і ясно-голубі очі моєї співрозмовниці заблистіли іскрами захоплення.

— І чому ця доля так хотіла, що я осталась тут така самотня з отим одиноким живим сотворінням? і п. Ольга показує кота, який безцеремонно розсівся на столі побіч глиняного дзбанка й музейної вартости тарілки, щоб відвернути мою увагу від своїх очей, які зайшли мрякою.

— А чи продовжуєте писати свої спогади, пані? Бо ж від 1916 р. мабуть ще не одне трапилось в вашому житті? — запитала я.

— Ах, ще й скільки трапилось! Тепер викінчую продовження цих спогадів п. н. „Втеча“. Але так важко мені це писати... Ми ж ціле життя були разом... Разом утікали...

Мій зір упав на книжку з цікавим заголовком „Ді Українерін“.

— А це що таке? — перебила я п. Ольгу, беручи книжку в руки. — „Eine Geschichte aus dem Herzen Deutschlands“ — прочитала я з трудом, бо книжка написана готиком.

— Це дуже цікава річ. Я найшла її в книгозбірні свого чоловіка. — П. Ольга знову повеселіла. — Це повість маловідомого Мартіна Отто Йоганнеса, яка вийшла ще 1925 р. Вона вартісна тим, що цей самий автор переклав багато українських пісень на німецьку мову, влюбившись до загину в українку Оксану Городенську — так називається героїня його повісти. Вона співала йому багато українських пісень та ще й його навчила. Не тільки мелодії, але й слів, а він — поет, чи письменник, переклав їх на німецьку мову та й видав окремою збіркою з нотами й з транскрипцією слів. Усю ж книжку „Ді Українерін“ — побіч розповіді про своє нещасливе кохання, — густо пересипав цими ж піснями. (Наприклад: „Чи я в лузі не калина була?“, „Ой піду я до млина“,

„Забудь мене“, „Сонце заховалось за високі гори“, „Тече річка невеличка“, „Коломийки“ тощо).

— Чи могли б ви, пані, написати коротеньку рецензію на неї? — впала мені на думку ідея.

— Ах ні, у мене зараз поганий настрій, я зовсім не можу зосередитись, може колись пізніше! — відмовлялася п. Ольга.

— Тоді може мені щонебудь скажете про цю книжку, ваші враження від неї, — не давала я за виграну.

Мені багато дечого в ній не подобається, наприклад, коли автор каже героїні постійно захоплюватися „вищістю“ німецького господарського й політичного „генія“, коли героїня договорюється до того, що протестантські пастори розумніші, авторитетніші й етичніші за наших католицьких священників.

— А чи бодай фабула цікава? — не вгаваю.

— Та й зміст доволі одноманітний. Назагал, — на мою скромну думку — книжка вартісна для нас єдино своїм наголовком — такого другого нема в цілій світовій літературі! — та отими піснями, що їх автор понатикав як родзинки в тісто...

— Думаю — не читавши книжки, — що ви, пані, її знаменито схарактеризували й коли б ще щось таке цікаве знайшли — дуже прошу мені про те сказати — подякувала я на прощання й ми обидві пішли шукати дальшої жертви.

— Думаю, що п. Сима напевно тепер готує вечерю й ми знайдемо її в кухні. Ось я й не помилилася — п. Кузеля відкрила двері й представивши мене, відійшла.

Висока білявка п. Серафима Глобенко залишила своє вариво й блискучу від чистоти кухню з квітистою скатертю, з подушкою в квітах на лавці, та з квітами в глечик на столі, й повела мене до кімнати.

— Ходім туди, там прибрано.

Але саме в кімнаті — на пре-

велике здивування п. Сими, — застали ми всі меблі порозсовувані й проф. Миколу Глобенка, редактора української філології в ЕУ — на колінах з ганчіркою й мазюкою в руках. Я й сама не знаю з цієї хвилини, чи більше ціню професора за його прекрасні праці з ділянки літературознавства, чи за цю милу допомогу своїй дружині.

— Треба ж інколи виручити свого секретаря в хаті, так як вона виручує мене в роботі — виправдуючись, професор швиденько позасовував все назад на своє місце й тільки запах терпентини нагадував виконану роботу.

— Саме ця робота вашої пані дуже мене цікавить, пане професоре. Розкажіть щось про неї.

— Вона наче б то друкарка, але доводиться їй виправляти мову. Ви не уявляєте, які тексти люди присилають! Якою мовою вони пишуть! Далі, вона — за браком часу у мене, — підшукує мені матеріяли для обробки, вибирає з преси необхідні відомості про письменників і поетів, та взагалі роботи в неї вистачає...

Ми вже сиділи за столом, а я слухаючи професора, весь час зиркала вбік вишиваної подушки на прегарному килимі. Врешті не витримала:

— Який це килим і подушка? — і зразу похопилась. — Вибачте, але мене так же цікавить етнографія, як і література.

— Так, як мене, — засміялась п. Сима й принесла мені подушку до стола.

— Зразу ж видно, що ви з центральних земель, пані, бо вишиваєте гладдю.

— А бачите, а узір узяла в вашої галичанки в п. Дарки. Щодо килима — мушу вас розчарувати. Він — мароканський! Ми всі тут такі маємо з-за браку наших...

— Але ж він знаменито годиться до наших вишивок!

Пані Сима показала ще другу, незакінчену подушку, та прегарну доріжку, все гладдю. Говорила про те, що любить кіно, город і квіти, а це все й є в Сарселі. А мій зір тимчасом

упав на фотографію якогось міста.

— Чи це Київ? — показую на стіну.

— Ні, це наш рідний Харків! Ось тут — Пані Сима зняла світлинку й показує будинок на широкій вулиці, — ось тут ми жили...

Розмова перейшла на спільних знайомих, при чому я дістала похвалу за не надто „галицьку“ мову, зокрема ж за те, що слово „Париж“ наголошую на останньому складі. Я віддячилась, хвалючи наддніпрянців за їхню легкість, з якою вони вміють вести розмову, розповідати щонебудь, а то й виголошувати довшу промову зовсім без приготування. Цього справді можна вам зазидувати! — сказала я на прощання, бо дуже довго вже засиділась і господарі запропонували мені зісти з ними вечерю.

— А я думала, що люди науки не думають про такі буденні речі, тобто я чула, що в Сарселі є харчівня й не треба нікому клопотатись горшками...

— Так у нас є харчівня й обовязково треба в ній обідати, саме тому, щоб не витратити часу, але на вечерю кожен має вільну руку. Хоче — може вечеряти в харчівні, не хоче — може й без вечері лягати спати, або ж як оце ми, — щонебудь самим приготувати.

Повертаючись до Зонки, я таки щиро зазидувала цим жінкам, що лагодять їсти тільки тоді, коли мають на це охоту.

Зонка сказала мені, що я вже паризький автобус прогавила, а до наступного поїзду маю годину часу й тому можу спокійно цей час провести в неї.

Я глянула на годинника — та це ж уже дев'ята! А я приїхала о п'ятій! Та невже проминуло вже чотири години? А це ж іще не всі пані!

— Доведеться тобі вдруге приїхати! — запрошуюче сказала Зонка.

— Але чому ж ти так довго сидиш у цьому секретаріаті? Це ж уже напевно години праці закінчені!

— О, то ви не знаєте моєї жінки! — озвався енергійний

голос д-ра Володимира Янева, коли ми привітались. — Якщо ви попали б до нас о другій-третьій годині ночі й у цілому нашому сонному будинку побачили одне-одинокі світельце, — це буде напевно кімната моєї жінки! Хіба не бачите як вона виглядає? Вона бо „не їсть,

Чоловіче бойківське вбрання з долини Опору. Його прикмети — довга до колін сорочка, коротка безрукавка, ходаки підв'язані волоками аж під коліна.

Man from the Boyko province. Essential characteristics of Boyko attire, long shirt, light adornment, short fur jacket.

не ле, а ходить і бе!“ — й доктор продовжував саркастичним тоном докоряти дружині й мав чимало рації, бо ж вона відома серед НТШ-івців як „фанатичка праці“...

— Я розумію, докторе, вашу особисту трагедію — продовжувала я йому в тон, — але, скажіть щиро, чи без таких фанатиків можна було б щонебудь довести до кінця? А вже „Енциклопедію Українознавства“ й поготів!

За цей час, десь, з якоїсь стінної шафи, добула Зонка чайне накриття, тобто невеличкий настільник і манюсенські серветочки, — до речі майже зовсім зашивані, бо тільки посередині залишилося стільки полотна, скільки треба на колісце чашки, — і помадковий торт.

— Та невже це ти сама пекала? І з якої okazji?

— Оказія була вчора — св. Володимира, а що до печення, то якщо поспробуєш, то й побачиш, що ці речі печі не бачили! Інакше я й не бралася б за них!..

— Тоді ще скажи мені, чи ти сама й вишиваєш ці гарні речі? — показую на стіл. — А завіски в секретаріаті?

— І це, й завіски, вишивала я сама, але тепер дуже не маю часу, та й очі... А я не признаю великих хрестиків! У мене вишивка мусить бути дрібненька.

— Тоді скажи мені, чи твої килими теж мароканські? Вони колоритом дуже нагадують наші... інші від тих, що я бачила...

— Мароканські, тільки я замість цих цеглових і червонявих, вибрала сірі, бо це мені більш відповідає...

— Авже ж у тебе все мусить бути сіре й чорне!.. Та це ж тебе прозвали „таємніча чарна дама“ — та й про тебе ж так мовилося в судових польських процесах...

Я зіла великі маси солодко-го, вислухала багато цікавих речей, зокрема знамениту Зонину оцінку театрального фестивалю (вона запекла театро-

З листів до Редакції

ПОБАЖАННЯ З АВСТРАЛІЇ

Вважаю потрібним підкреслити високий культурний і художній рівень журналу. Як один малий приклад згадаю перші сторінки чч. 1 і 4 1955 „Коли хочемо й шукаємо“ і „Третього дня“. Дуже шкода, що не маєте більше місця для художньої літератури, а то майже всі читачки в Австралії шукають за нею.

Тепер так багато фільмів, що не знаєш, який варто переглянути. Бажано, щоб журнал подавав оцінку найкращих і список вартісних.

Матері, які мають дітей відповідного віку, високо оцінюють дитячу сторінку.

Одна Союзнянка каже: Аж серце забеться, як побачу на обгортці взори!

Сама я читаю найперше матеріал біографічний. Нариси про життя і працю видатних українок мене дуже цікавлять. Особливо була я вдячна редакції за вміщення спогадів Є. Розгін про родину Недужих. Бо ж сліди праці жінок у вільному світі не загубляться, а з-поза залізної заслони мало що вийде. Г. Чорнобицька

Знов ряд завваг і побажань, що їх з увагою сприймаємо. Розуміємо велику вагу літератури для наших читачок і вже давно носимося з гадкою містити повість у продовженні. Але тісний розмір журналу не дозволяє на те. „Наше Життя“ є органом Союзу Українок Америки й мусить у першу чергу дбати про організаційні потреби. Якби число наших читачок поширилось і ми могли побільшити обсяг журналу, тоді напевне всі були б задоволені!

За пораду у справі фільмів щиро Вам вдячні. Попробуємо створити відповідну рубрику. — РЕД.

манка!), що саме проходив у Парижі, й якого вистав не пропустила вона ні разу. До речі, у програмках, які Зонка зберігає, найшла я дуже добре фото Іри Маланюк з якоїсь Вагнерівської опери.

Вузькими старовинними крученими вуличками Сарселю бігли ми в трійку (тобто я ледве встигала за довгоногими Яневими!) до залізничної станції. На щастя поїзду не спізнила!

НОВІ ВИДАННЯ

МЕЛАНІЯ КРАВЦІВ. ДОРОГА, роман. Накладом В-ва „Гомін України“, Торонто 1955. З передмовою д-р М. Антонович-Рудницької. Обгортка роботи М. Левицького. Ціна 2 дол.

Із передмови довідуємось, що роман „Дорога“ довгий час лежав у рукописі, не знаходячи можливості видання. Це доля багатьох рукописів більшого розміру. Але може воно має й свою добру сторону. Бо тільки твір, що має свою питому вагу, може перебороти видавничі труднощі і оформитись у книжку.

У центрі роману стоїть постать Марії Осочкої, жінки великих прикмет, щирої української вдачі. Її життя пробігає в галицькому селі, але воно тісно пов'язане з розвитком нашого політичного життя 30-их і 40-их років. Крізь боротьбу з окупаційною владою і особисті переживання Марії бачимо розбудження села, посвяту молоді, врешті вибух війни та зв'язану з нею мандрівку.

Композиція повісті, розвій дії, накреслення дієвих постатей показують вправну руку. А над усе притягає читача атмосфера книжки. Оте, шире, тепле почування, що промінює з описів рідної землі та її людей. Пригадуються призабуті повісті Б. Лепкого, що колись змальовували побут галицьких приходств. Тільки що в повісті Меланії Кравців відбилась дорога нам сучасне життя та його проблеми. Л. Б.

МОЛОДІ ТАЛАНТИ

В Україні вирости молоді музичні таланти, що гарно заповідаються на майбутнє. Це молода співачка Галина Олійниченко, що стала недавно тому солісткою Київського театру опери і балету ім. Шевченка. Піаністка Христіна Мисюк це найкраща за своєю успішністю студентка фортепіанового факультету Львівської консерваторії ім. Лисенка. Ольга Пархоменко — це лавреатка міжнародних конкурсів скрипалів у Варшаві і Парижі.

ТАЛАНТИ У ЛІТЕРАТУРІ

Поміж молодими письменниками на Україні відзначились дві жінки. Ольга Ткачук видала повість про трагедію родини українського вчителя, а Ляри-са Письменна успішно дебютувала в літературі.

Ах, серце тривожне, мовчи!

(Уривок з роману „Хрещатий Яр“)

Це не Київ, а чисте неходжене поле. Сонце іскриться на незачепленому нічию ногою снігу. Серед білого, іскристого поля, що колись було людною площею з вічнорухливим людським комашником, трамвайною колією довкола садочка, шістьма відногами вулиць, — серед цього білого поля далеко розносить луна радіо-музику.

Та й усе місто стало більше подібне на поле. Снігу від початку зими ніхто не вивозить, не відчищає з тротуарів. Люди ходять протоптаними стежечками поміж високими кучугурами, як у селі. Вже втратили всяку ціну калорифери, люди дебільшого гуляють по кухнях. Там ліжка, квіти, акваріуми. В кімнатах, — 5° морозу. Рури потріскали, вода не йде. Лежать у постелі, щоб від холоду рятуватись. От так то тепер у тих гарних будинках. І у всякого на думці, — де роздобути трохи гороху, пшона, картоплі? Вже визначився профіль майбутнього сільськогосподарського захолустя. Не великої століці з кількатисячолітньою тяглістю культурних нашарувань, а глухої провінції, як і приречено Києву новими завойовниками.

Увечері ще більш вхожий Київ на глуху глушину, великий хутір. Електрики нема ніде, — хібащо в німців сто п'ятдесят точок, — синя, мовчазна ніч, а що пізно не можна ходити, то вже з смерком настає безлюдність поля.

Яка синя, блакитно-феєрична ніч! В таку ніч прокидається безпредметний, одвічний сум. За чим? Катруся не знає. За тим, чого не було і може не буде.

Цей одвічний сум долучується до її безперервної таємної тривоги, глибоко захованої під безжурною любячною усмішкою. Може він навіть стає спочинком від тієї навислої над нею небезпеки. Ніхто не повинен знати, яких душевних сил це їй коштує. Вічно стережися, чи хто не підглядає за тобою. Замітай сліди кожного твого кроку, щоб ніхто не мав на тебе жодних матеріалів. Як злодій. А не злодій же Катруся, тільки саможертва!

Мусить же бути чиясь саможертва. Катрусине існуваннячко маленьке, як загине, не буде й познати, життя попливе далі. А що ж? Дивитися на лихо й угинати голову?

Батьорише, веселіше, Катрусє! Все гаразд! Так треба і не інакше. Бути

невидним янголом - охоронцем багатьох, відводити петлю, рятувати необачних. Узавтра, найпізніше узавтра, мусять зникнути, провалитись крізь землю, стати невидимками усі, хто прорвався з заходу, усі „крайні націоналісти“, усі хто відкрито співпрацював з ними. З усіма ними буде те саме, що й у міській управі. Прийшли гестапівці, стали на всіх дверях і за списком забрали, хто був. Щасливі ті, що зникли.

І знову збентеженій Катрусі вертається спомин. Якби не ця тривога, то нерви не зафіксували б того незначного випадку. В театрі. А спогад силою вривається, і ще раз, і ще раз, не можна відігнати. Де бачила Катруся такий оскал зубів? „Не узнайоте?“

В театрі під час антракту Катруся здригається. Хтось на неї дивиться. Мусить обернутися. Так. Навскоси, одним рядом позаду, сидить військовий німець, чекає її погляду і усміхається. — Не узнайоте?

І все.

І от цей кадр, уривок мучить та й мучить Катрусю. Хто це такий її знає, хто це такий був? Чи якийсь відвідувач її шефа? То чому російська мова? А цей оскал зубів... Як який товариш по школі, то чому гестапівська форма? Якби він ховався від неї, не хотів, щоб вона його помітила, то не ждав би так викликаюче її погляду. Кажуть, що тепер багато жидів мають підроблені фольксдойчські документи, міліція в останні дні відступу червоної армії працювала... Але ж... Що йому від Катрусі треба було?

І від цього настирливого кадру, що не хоче її кидати, Катруся відчуває потребу озирнутись. Здається їй, що за нею хтось назирці йде. А кругом же біло, скрип під ногами, зеленкуваті іскри і синє, як літом удень, небо. Тихо, як у селі. І знову, як помітила красу — той сум.

Цей сум — то вічне, завжди, воно їй додає навіть твердого ґрунту під ногами. Бо часто в цій хуртовині незрозумілих подій тратить і Катруся ґрунт під ногами, хоч який фундаментальний передав їй дід, діяч української культури минулого століття.

* * *

Дивна властивість сенсації. Уночі таємничо зникла Катруся Богданович, а

вранці вже в конторі кербуда розповідається з подробицями. Одну перекладачку заарештувало гестапо. Приїхали вночі машиною три гестапівці й забрали. На роботі нічого не знають, чекають її. Посилають за нею машину. Мати в розпучі. Дзвонять до гестапо, — ніякого арешту цієї ночі не було. Ніякої перекладачки в гестапо нема. Гестапо її зовсім не заарештувало. Невідомо, де зникла людина.

— Ну, так хто?

— Я чув, Мирон завжди щось чув таке, чого ще ніхто не знає, — я чув, що в гестапо є й енкаведе, під виглядом гестапо. І саме гестапо не може його зловити.

Дивна, загадкова історія! От тепер і вгадай, як тримати себе. Особливо в кербудівській роботі. Годитимеш гестапо, — не вгодиш енкаведе, що таємничо засіло в тих самих стінах і стежить за кожним твоїм кроком. От знову прийшла інструкція, — дати списки затаємних комуністів, безробітних, що ухиляються від роботи на мостах, стежити за моральністю, особливо жінок. А тоді, як не доставався, або перестався — приїде за тобою машина і хто зна, — гестапо заарештувало тебе, чи енкаведе. Треба сказати Льолі, щоб попалала к чорту твори Леніна, сховані в сараї під дровами та пора вже знищити партквиток.

Але не встигла охолонуть ця сенсація, як настигла й друга. Чули? В літературно-мистецькому клубі зробили засідку гестапівці. Від ранку — до п'ятої години вечора. Всіх, хто заходив, затримували, назбиралося чоловік із п'ятдесят. Тоді декого випустили, решту заарештували. В управі знов питали за референтом пропаганди, отим у чорній шинелі із рудими вусами, хоч він уже давно зник з Києва, та й самої пропаганди вже нема. З редакції знов декого забрали.

Ну, це вже й для Мирона сенсація. В таємних інструкціях, що читаються вночі у льоху, про це нічого не згадується. Але як так, то що з Галиною? Може й вона де попалася? — О, Галині нічого не може бути. Вона ж тепер секретаркою в „Останніх Известіях“.

До кия Гуменна

Комплет журналу
„Громадянка“ коштує 1 дол.

Шоферство

Це не звання, скажете. Особливо для жінки! Хіба може жінка заробляти, орудуючи авто-том?

Так, шоферство — це для жінки незвичне звання. Але вже і в цьому званні відкриваються можливості. Про це розкаже нам пані Євгенія Новаківська, що веде школу автової їзди у Філадельфії.

— Ще в Німеччині навчилася я вести авто. Мій чоловік дав мені перші вказівки в цьому. Але я не старала дозволу на їзду. Щойно прибувши до Америки, виявилось, що мені це потрібне. Правда, про школу їзди мені ще не снилося тоді. А просто треба було цього для потреб нашого „бизнесу“. Бо прибувши сюди, ми відкрили харчеву крамницю. А тут треба, як знаєте, поїхати по товар, або доставити його покупцеві до дому.

І так пані Новаківська придбала дозвіл на їзду і стала самостійно провадити авто. Це було мабуть одне з перших „новоприбулих“ авт у Філадельфії. Бо до її харчевої крамниці стали навідуватись ті, що цікавились авто і хотіли собі його купити.

— Наскільки я могла, давала інформації. Виявилось, що люди хотіли вчитись також їздити авто-том. Та годі було думати про те, маючи працю у крамниці та свою власну родину. Але це заставило мене розвідати про умовини ведення такої школи.

Виявилось, що вчитель їзди — окрім звичайного дозволу — мусить здати основний іспит з ведення авт-а. До цього поки що не було відповідних умовин. Але коли крамниця Новаківських перейшла в руки їхніх спільників і подружжя вибрало собі іншу галузь — бензинову стацію — тоді цей задум став можливим.

Пані Євгенія поїхала до Гаррісбургу і по доволі складному теоретичному і практичному іс-

питі дістала диплом вчителя автової їзди. І так удалось їй відкрити свою школу у Філадельфії. На 76 шкіл автової їзди у цьому місті є тільки 4 вчительські й вона між ними.

Питаємось про плян і труднощі навчання.

— Основний плян обіймає 6-8 лекцій їзди. Але не кожний вивчить їзду за той час. Що молодший учень, (а право їзди можна досягнути щойно, закінчивши 16 літ), то краще схоплює вказівки і скорше дає собі раду. Старші люди поволіше це сприймають. Та й взагалі це дуже суб'єктивне. Залежить від вдачі людини, від швидкості її реакції і врешті від її нервової системи.

Прохаю вяснити це точніше.

— Бачите, майже в кожній людині сидить певна нервова запора, що її звемо популярно — „страх перед авто-том“. Тільки цілком молоді люди не знають, або майже не знають її. Їх певність себе не дає їм змоги подумати про всі небезпеки автової їзди. А трохи старші люди вже свідомі цього. Орудювання керівницею, пильнування знаків, виминання авт, трамваїв, вантажників — це все вимагає спочатку великої напруги. При дещо дразливій нервовій системі це стає великою перешкодою. Більшість переборює її вкінці. В одного воно триває довше, у другого коротше. А завдання вчителя — допомогти учневі в тому.

Питаємось, які вона стосує засоби.

— О, тут мусить бути до кожної людини індивідуальний підхід. Вже під час перших кілька лекцій я знаю, де труднощі мого учня. Якщо він нервовий, я мушу бути дуже спокійна й витримана. Якщо він несміливий, я мушу додавати йому відваги, а коли нерозважний, мушу його трохи стримувати.

Звісно, що даліше питання торкається її учнів-жінок.

— Жінки їдуть звичайно обережніше. Ви ж мабуть чули про те, що асекураційні компанії визначають жінкам менші оплати як чоловікам? Статистика виказує у жінок менше нещасливих випадків, як у мужчин. Але все ж далеко менше жінок орудує авто-том, як чоловіки. Навіть у своїй школі — на 300 учнів, що я їх вишколила, є яких 30 жінок. Причина в тому, що чоловіки більше потребують авт-а. Чи то доїхати до праці, чи для якогось „бизнесу“... А жінка вчиться більше з цікавості, тому що є авто „в хаті“...

— Але й жінки тепер щораз більше авт-а потребують. Маючи авто, вона може собі вибрати краще місце праці і її родина має більше вигоди. Наприклад — при гарній погоді вона може виїхати з дітьми до парку або зробити якусь гарну подорож...

Справді! Пригадую собі, що пані Євгенія торік обїхала своїм авто-том цілу Америку. Родина Новаківських побачила кусень світу! Бо пані Євгенія напереміну з чоловіком провадили авто, а краєвидом втішались діти. І мала Дарка, Ося і Ромчик напевне будуть уже скоро орудувати авто-том, бо можна сказати, що в них зросли.

Л. Бура

ІЗ МИСТЕЦЬКИХ ВИСТАВ

Дня 8. січня відкрито у Нью Йорку індивідуальну виставку картин Людмили Морозової та скульптур Сергія Литвиненка.

У січні відкрито у Філадельфії виставку картин українських мистців, що живуть у вільному світі. Свої твори виставили Галина Мазепа, Наталія Стефанів, Тамара Цимбал, Марія Гарасовська-Дацишин.

Куховарський зшиток „Мясива“ подає 42 приписи м'ясних страв. Коштує 60¢, з пересилкою 70¢. Замовляти в Централі США.

Коли надходить карнавал

Коли надходить карнавалозий час, мені завжди пригадується бачений на кілька років перед війною французький фільм „Un carnet du bal“ який, до речі, був настільки добрий, що його відновлено в 1949 році на фестивалі французького фільму в Мюнхені, а цього літа також і на міжнародньому фільмовому фестивалі в Нью Йорку. Фільм розповідає про те, як вдова і мати дорослого сина, порядкуючи старі папери, натрапляє на балевий карнет з часів її молодости. Втративши віру в майбутнє, хоче відшукати бодай своє минуле і бере за підставу тих „розшуків за химерами“, знайдений карнет, в якому вписані її тансери з першого балу, коли їй було лиш кільканадцять років.

Нема потреби розглядати далі цієї подорожі в минуле: вона, очевидно кінчається розчаруванням. Мрії молодости полисіли, потовстіли, здеклясувались, стали звичайними, бідними, нещасними людьми. Таке, зрештою, діється переважно із „мріями“. Але, коли приходить час карнавалу (який є вже не знаю котрим з черги моїм карнавалом), мені нагадується „Un carnet du bal“, фільм про погоню за карнаваловими споминами.

Нема рецепти на найкращий карнаваловий спомин. Одним залишаються у пам'яті розколісані бальові залі, сліпучі різнобарвні прожектори, блиск барвних шовків, якийсь тріумфальний марш, ефектовний вхід на залю в товаристві когось, кого ще завжди не вдалося забути, часом лише один жест, часом лише одне танго...

Є люди, які роками, а то й десятками років згадують балі Т-ва Вдів і Сиріт у Жовтій Залі у Львові, бо на цих баях давали в буфеті найбільші шматки торта, а взагалі буфет коштував найдешевше. Крім того, тих буфетових обильних дібр було так багато, що ніхто не міг їх повністю сконсумувати, хоч заля була набита людьми, а забава тривала аж до білого ранку. На кінці завжди треба було залишки буфету розльосовувати: тоді нераз падався великанський паштет за „песій гріш“, або пляшка вина просто за дармоху.

Є й такі, яким вбилися назавжди у пам'ять веселі, гамірні котиліони (так було колись щось таке, молоді визнавали „джер-баг“-у), блискучі маскара-

ди, завзяті дискусії при буфеті, де противник притиснувши свого дискутанта в кут заливав його „пливкими аргументами“, себто оковитою, аж до того моменту, доки противник не погодився на все.

Є такі колишні забавовичі, які найприємнішим моментом уважали хвилини, коли яркі електричні світла матовіли, через заслонені вікна вдирався день, а останні, найзавзятіші і найбільш (на цю ніч) закохані пари вільним, лінивим ритмом останнього танга вітали новий день — черговий день карнавалу.

Що ж до мене то з мого „карне дю баль“, карнавалових вражень, з цілого комплексу фраків і смокінгів, тафтових і лямових чудес, змішаного звуку оркестри і приглушеного шуму забавової юрби, з усіх перед, після і під час-забавових елементів, найприємніше згадую два моменти: готування до забави і — поворот з неї.

* * *

...Вибирання матеріалів і фасонів суконь, довгі дискусії над тим, хто може прийти в якій туалеті, шиття креацій, які мали локласти усіх конкуренток на обі лопатки... Ціла хата була захищавлена, ціла хата „ходила“! А потім останні, справді останні готування, коли мужчинам завжди губляться спінкі або показується, що в чорних скарпетках є величезна діра на самій пяті, а паням завжди пропадає якась срібна торбинка, або розтріпається зачіска...

Нарешті все було готове, усі втиснулися в чорні одяги і захоплюючи барвні креації, про які бабуня завжди говорила по старосвітському: „Без іголки не вбереш, без ножичок не здіймеш!“, і усі повіваючи з-під футер шумливими шовками, сідали в таксівку, чи ще краще, у санки. Товариство рушало у світ мрій, барвних прожекторів, музики „Ябця“, у світ — карнавалу!

*

Оркестра спакувала вже свої інструменти до чорних коробок, „той, що в гардеробі сидить“, зіває ще над останніми плащами, м'які хідники приглушують звук кроків на сходах, а коли вийти на двір, де ще зрідка світиться якась забута ліхтарня, що її ще не згасили — білий ранок починає вже своє панування. В голові ще шумить гул

забавової залі, звільна ще „сніг паде, срібlistий сніг“, десь з-за вугла відзивається притишеним дзвінком перший трамвай... В голові крутиться ще трошки, так само як і тому, хто вас відводить тихими, засніженими вулицями міста до дому, десь на далекому перехресті знову мигнуть барвні, довгі сукні іншої карнавалової партії... Ноги, після цілогодинних герців, ліниво несуть вас вулицею. Ще одна карнавалова ніч минула.

Скільки їх ще довелось перевести у вашому старому, доброму, „передвоєнному“ карнавалі? Десь на обрях на-зрівала вже гроза, яка змела наш безжурний карнавал і захотіла смертносною оркестрою „катюш“. Надійшов інший карнавал — вихор, що змів з лица землі цілі держави, а нас — нас переніс разом із багажем мрій, разом із нашим „карне дю баль“ далеко, за гори і за океани.

*

— Ви питаєте мене, чи є в нас, в Америці, карнавал? Як можна ставити такі прекомічні питання? Чому в Америці не має бути карнавалу? Є, ще й який! Того року, наприклад, триває аж до 19. березня. За старим стилем, очевидно! Тим, що полакомились на новий стиль буде трохи гірко, але завжди вони можуть перенестись до іншої парафії. Мали ви коли такий довгий карнавал у Старому Краю?

А сукні? Пані, чи ви справді не з того світу? Подивіться лиш на одну мою знайому, працює в цій самій фабриці: купила собі сукню рівно за 120 доларів, чуєте, пані, за 120 доларів і каже що ще щось їй бракує! Сукні, чи цій пані, думаєте? Запитайте її самі, якщо ви такі відважні. Зрештою, карнавалувати тепер, то таки один із перших патріотичних обовязків: танцюємо на скитальців, на інвалідів, танцюємо на залишенців, гуляємо на політику, підскакуємо на всіх, кого лиш хочете. Дехто навіть танцює на рекламу для чужих фірм, що роздають за це одну, або й дві пари штанів...

Смокінги тепер, щоправда, не називаються вже смокінгами, але „таксідами“, а фракі „тейлс-ами“, але їх і так на забави мало носять, хіба що хтось є членом „Думки“ або „Кобзаря“. Але зате сукні... Почекайте на голонні події карнавалу, — побачите!

На призабуту могилу

У 1949 р. померла на скитальщині визначна жінка Тернопільщини — Юстина Шидловська. Велике переселення, що почалось тоді, не дало змоги присвятити їй посмертну згадку. Нехай це станеться тепер, коли її призабута могила в Австрії вже поросла травою. Але всі, що памятають її з часів громадської діяльності, напевне радо її згадають та будуть нам вдячні за те.

Юстина Шидловська народилась у 1869 р. у родині Терлецьких, у Рогатині. Її дитячі літа пройшли в Рогатині, потім у Станиславові, була теж і в Канаді. Найдовше проживала в Тернополі і тут виявила свою громадську вдачу.

Юстина Шидловська була членом усіх громадських і економічних установ Тернополя. В господарському житті вона мала великий досвід і стала справжнім авторитетом у практичній розв'язці економічних справ. Коли найповажніша господарська установа на Поділлі Подільський Союз Кооператив захитався під ударами ворожої конкуренції, і її мали вже зліквідувати з великою моральною і матеріальною втратою для українців у повіті, Юстина Шидловська доказала своїм практичним змістом, що санація є можлива і своїми зв'язками у фінансовому світі в тому допомогла.

Окрім того загально відома була її жертвенність. Вона любила дітвору й молодь і туди спрямувала всю свою увагу. Зорганізувала з рамени Союзу Українок один із перших дитячих садків у Тернополі. Постійно підтримувала середньо-шкільну молодь харчуванням чи грошми. Коли польські окупанти робили нагінку на молодь, вона болюче переживала це. Магістратські

Навіть „фортін карат голд“ — ляма також буде на залі. Знали ви це за тих давніших карнавалів? Тафта, то вже була ваша мрія, може ні?

Карнавал живе. Трохи він в Америці спізнається, приходить щойно по Йордані, не так, як у краю, на Маланки, але зате триває мало не до квітня. А ті, що беруть участь у карнавалі серед камяних хмародерів на Менгеттені, готуються так само гарячково до балів, як і ті, що робили це в краю. І повертатися у двійку таксівою, так само приємно, як колись піхотою у Львові.

А р е т а

арешти, де затримували в'язнів, знаходились поблизу великої гостинниці, якої вона була власницею. То ж ви-

Юстина Шидловська

Justine Shidlovska, Ukrainian patriot and social worker, died in Austria.

йшовши з в'язниці, не один в'язень користувався її гостинністю. Вона розуміла і співчувала всім кличам молоді і щедро жертвувала на ОУН чи бойові цілі.

Її висока, гарна постать не бракувала на ніодній імпрезі. Всюди бачили ми її, то на збірках під церквою, то в походах чи маніфестаціях. Часто заходила до гімназії, щоб поінформуватись у дирекції про дівчат, яким треба допомогти. Зате молодь віддячувалась їй однаковим привязанням і була все готова на її заклик. А Юстина Шидловська займала завжди провідні становища в місцевій Філії Союзу Українок, де все було для нас багато роботи.

Знаючи большевицьку дійсність з часів першої окупації, вона рішила покинути рідну землю. І так виїхала через Краків до Австрії. Злиденне життя та еміграційні клопоти приспішили смерть цієї суспільної діячки, що без розголосу працювала все на користь свого народу.

У надгробному слові назвав її д-р Лисий „типом жінки, що придалася б нам у тисячах, а не в одиницях“. І такою зосталась вона в пам'яті всіх мешканців Тернополя, а головно в серцях тієї молоді, що її вона колись так розуміла.

Марія Солонинка

ТІЛЕСНІ КАРИ У ШКОЛІ

Найвищий суд Німеччини недавно тому виніс рішення, згідно з яким учитель не має права приміювати тілесних кар у вихованні. Потреба таких заходів свідчить про його виховну неспроможність та обнижує шану до вчительського звання.

УВАГА!

УВАГА!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ
ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДІТРОЙТУ

ВЖЕ ВИЙШЛА КНИЖКА

Українське Жіноцтво Дітройту

ЮВІЛЕЙНЕ ВИДАННЯ

з нагоди 70-річчя Українського Жіночого Руху
35-річчя Громадської праці Жіноцтва Дітройту.

Ціна книжки \$2.00

Замовляти у:

Mrs. Pauline Budzol, 9842 Dequindre, Hamtramck 12, Mich.

Злучений Комітет

Спротив колгоспниць

Останні роки виказують у Союзському Союзу великі зміни. Але суть їх не в тому, що відмічують тутешні газети. Не важне те, що замість Сталіна керує колектив, або хто кого в тому колективі проковтне. Не варто навіть уваги, що большевицькі керманічі обіцяють на міжнародних конференціях. Важливе інше — оті зміни, які виникають у нутрі ССРСР на економічно-політичному полі.

На самому початку треба усвідомити собі, що за большевицькими даними, а також за даними чужинецьких відвідувачів, половину, а то й більшу частину працюючих на підприємствах творять жінки. Серед фахівців — вчителів, інженерів, лікарів, тощо жінок також дуже велика частина.

В той же час у складі державного апарату гноблення жінок майже немає; ще менш їх у центральних комуністичних установах. І це діється не тому, що вона неспроможна керувати, бо ж повища статистика тому заперече. А тому, що вона виявилась більш міцною у збереженні первнів людяности.

Натомість найбільше вперто і непохитно вона виявляє себе в проявах спротиву большевикам.

Як проявляється це в сільському господарстві? Як відомо — воно є одною з найслабших сторінок союзського господарства. Постійна недостача харчових продуктів, зменшення сільського робітництва, шукання нових цілинних земель є доказом на те. Наскільки тут проявляється спротив жінок-колгоспниць, можна збагнути зі шпальт союзської преси.

„Радянська Україна“ з 12. жовтня 1955 подає, що „в районі Старокозацькому, в колгоспах ім. Леніна, Кірова, Молотова праця на ділянках кукурудзи починалась о 11 год., з першої до четвертої тривала обідня перерва, а в 5 годин ланка уже поверталась до дому“. Та ж сама газета з 14. жовтня повідомляє, що в колгоспах „Іскра“ та „Червоний Шлях“ на Харківщині на кукурудзяні лани не вийшла жодна колгоспниця, а працювали самі школярі та службовці з міста“. А дописувач газети про колгосп ім. Молотова на Запоріжжі подає таку типову і для інших колгоспів картину:

„Колгоспниць на полі не було. Дехто з жінок поїхав на базар, дехто працював у себе в городі, дехто мазав хати. Деякі жінки за весь рік виробили тільки 50 трудоднів“. Автор замітки додає з обуренням:

„І все їм мінає безкарно...“

І це найкращий доказ, що настали великі зміни. Давніш це не проходило безкарно, бо невиконання трудоднів рахувалось карним злочином. А тепер колгоспниця відмовляється йти на працю, бо як каже — „їй однаково нічого не буде“. Дописувач „Р. У.“ називає це „зухвалою розв'язаністю“. А в дійсності це є усвідомлення свого права і сили. І спротив колгоспниці — це вже справжній страйк, переведений доцільно і свідомо, хоч незорганізовано..

Внаслідок того настали в заробітних нормах колгоспів великі зміни. Колгоспникам виплачують тепер більшу винагороду за їх працю, платять додатково частиною врожаю, а

також виплачують гроші авансом, чого давніш ніколи не було.

Всі ці досягнення приписуємо жінкам, тому що вони є тепер основною робітною силою колгоспу. До того вони є в іншому відношенні до колгоспу, як чоловіки. Чоловік є тільки робітною силою, тоді коли жінка є ще й господинею власного присадибного господарства. Оцей присадибний клаптик землі дає їй непорівняно більше користей, ніж праця у колгоспі. Ось як каже жінка голові колгоспу: „Платитимемо тобі, товаришу голово, по 5 руб. щодня, тільки не ходи до нас і не згадуй про роботу“. („Рад. Україна“ з 11. жовтня 1955).

Отже певна економічна незалежність жінки і її інтуїтивний підхід до політично-економічних справ дають їй змогу провести такий спротив. Це усвідомлення сили, що його осягнула колгоспниця, перейде згодом і на другі прошарки жіноцтва і висуне їх на перше місце у боротьбі з большевицькою системою.

Оці оптимістичні промені з-поза залізної заслони не сміють вести нас до нечинности. Навпаки — вони обов'язують нас до ще більшої дії. Нашим обов'язком є знайти вільний світ із загрозою комуністичного наступу і мобілізувати його до допомоги українській жінці. Бо в боротьбі з большевицькою державною системою вона стоїть тепер у першій лаві.

О. Т.

Комплет „Громадянки“ (7 чисел) коштує 1 дол.

Проблеми німецького жіноцтва

Informationen für die Frau — німецький журнал — місячник, офіціоз, видається Інформаційною Службою в справі жіночих питань. Виходить 4-й рік в Західній Німеччині, в Бонні (Бад Годесберг). Це тоненькі зошити на 20 сторінок звичайного бюрового формату, на майже сірому папері, без обгортки, без жадної ілюстрації, малюнків і за зовнішнім виглядом нагадує сухий нотатник якогось суто специфічного статистичного бюро.

До того ж друк густий, перемішаний з петитом; мова суха, стисла, канцелярська. І коли порівняти ці „Інформації для жінки“ з іншими німецькими загальними, в тому числі й жіночими журналами, то натрапляєш на різку відмінність. Щоправда, німецькі кіоски завалені горами саме отих інших місячників, тижневиків, денників, які багато оформлені, художньо ілюстровані, з фотами, портретами, краєвидами і найрізноманітнішими образками, що облягають сприймання надрукованого.

А ці „Інформації“ становлять вишук своєю витриманістю і своєю особливою скромністю.

На яку ж верству жінок розраховано цей журнал? Пригадую „тагунг“ у Бонні-Кельні, восени 1954 року, на якому на власні очі бачила німок — делегатка і гостей з інших країн. Це — жінки-інтелектуалістки. Зовнішньо вони теж, як і їхній журнал, виглядають дуже і дуже скромно. Але на засіданнях вони виділяються. Вони дуже уважно, з блокнотами в руках, слідкують за перебігом програми, цікавляться виступами з оригінальними думками і пропозиціями, конспектуючи все. Їхні обличчя живі, одухотворені. Їх не треба заохочувати до слова, вони самі виривають те слово наперебій. Вони влучно і глибоко доповнюють одна одну, наштотвують, допомагають; як на спортовому майдані вправні фізкультурники перекидаються мячем, так бурхливо і річево вони дискутують.

Ці жінки мають за собою ґрунтовну освіту, розгорнений широкий інтелект. Саме вони творять напрямки жіночої роботи в різних галузях своєї держави.

Мимоволі приходить оцінка — так думають розумово зрілі жінки, політично підготовані в своїй власній державі, яка має тягли державні традиції.

Ці жінки твердо стоять на захисті своїх національних правових і економічних інтересів.

В Німеччині немає такої галузі великого чи малого масштабу, щоб там жінка не брала участі. І це ж не тому, що всі німки якісь особливі. Тим більше, що ми знаємо, чим живе пересічна німка. Круг її зацікавлень дуже і дуже обмежений. Вся увага спрямована передусім на добробут родини. Вона дуже далека від „вищих ідеалів“, „вищої філософії“ і т. д.

Але є серед німецького жіноцтва еліта, яка не становить собою більшості. Це групка отих жінок, що стоїть на горі і головою вища від пересічної німецької бюргерки. Якраз ота меншість творить погоду в німецькому жіночому житті і якраз їй і належить цей зовнішньо непривабливий журнал „Інформації для жінки“.

Зміст журналу поділений на такі розділи:

Законодавство й управління.

Організації й установи.

Міжнародна спільна праця і міжнародні вістки.

Трапляються подекуди й інші розділи, наприклад: Політичні інформації або Особливі додатки.

Уже самі заголовки показують, що таке читання не зможе притягати уваги домашньої господині, службовички, продавниці, бо тут не знайдете сторінки мод, чи „що варити і пекти“, листка модерного крою, плетива, чи дитячої сторінки. Більше того, в журналах за цілий рік (12 зшитків) немає ніодного допису з висловлюванням індивідуальної власної думки. Жадного знаку оклику, чи запитання. Лише стислі урядові постанови, переказ законів, короткі інформації, повідомлення про міжнародню працю і звязки. За 1955 рік поміщено лише три клепсидри з дуже стриманими згадками про ту чи іншу заслужену небіжчицю.

Але до цих „Інформацій“ треба звикнути, втягнутися у їх внутрішній зміст. Журнал, який спочатку відкладається набік, з часом починає викликати зацікавлення.

Він дає глибокий матеріал для обдумування. Кожна тема кидає лише промінь прожектора на ту чи іншу важливу проблему. Їх — ціла низка. Це, можна сказати, вправи для мозку. Ал вправи не апріорі, а повязані з

практичними культурними, економічними, військовими і політичними завданнями сучасної Німеччини. На всіх вказаних відтинках німецькі жінки дають і свій цінний вклад.

Як не дивно, але німки ще й зараз мусять невпинно добиватись остаточної рівноправності в різних ділянках праці і впливів нарівні з чоловіками. А добиваючись того права, остерігають у своїх „Інформаціях“, що рівне право тісно повязане з рівною відповідальністю і рівновартісним веденням тих справ. (Ч. 1, січень. 1955, ст. 14).

Щоб піднести жінок до рівня чоловіків і щоб встановити постійну тяглість цього в майбутньому, німкинні пляномірно і систематично провадять різні вишколи для жінок і дівчат, акцентуючи на серйозному підході до вибору фаху, пізніше до поглиблення його, постачання літератури, збагачення додатковими курсами і т. і. Цьому присвячено в „Інформаціях для жінки“ багато статейок на різні теми. (Ч. 2, лютий, 55 р., ст. 11, 13, 14; Ч. 3, березень, 55 р., ст. 10; Ч. 4, квітень, 55 р., ст. 15, 17; Ч. 5, травень, 55 р., ст. 5; Ч. 9, вересень, 55 р., ст. 9, 10; Ч. 10, жовт. 55 р., ст. 16, 17)

Ведення домашнього господарства дуже цінується і ставиться нарівні з участю в народньому господарстві. В Німеччині домашня робота виставляється як окремий фах. До нього в спеціальних закладах дуже старанно підготовляють дівчат, як майбутніх всесторонніх фахівців. Ця спеціальність не потрактована, подібно як у багатьох народів, як щось низьке і відстале, а навпаки, як творчий, широкий, різносторонній фах, який не кожній жінці дано від природи, а щоб його освоїти, за нього треба змагатись і наполегливо над собою працювати, осягаючи вершин творчости. (Ч. 7 8, липень-серпень, 55 р., ст. 20)

Особливо ретельно стежить еліта німецьких жінок за державним законодавством і управлінням. В „Інформаціях“ це питання стоїть на першому пляні. Кожна буква закону, скажу так, студіюється „на зубок“. Серед таких жінок забути архаїзмом звучатиме наша українська приповідка, що, мовляв, „жінки в політику не пхаються“, бо політика — то є справа чоловічого думання. Яке хибне уявлення! І як

Історичний календар

ЛЮТИЙ

15-го лютого Стрітєння Господне. Зима з літом зустрічається. Дівчата сходяться і кличуть весну: співають веснянок.

СВЯТО ЖІНКИ ГЕРОЇНІ. Цього року воно присвячене в першу чергу постаті **ВІРИ БАБЕНКО**, з часу смерті якої минає 35 років. Згадуючи молоденьку катеринославку і її героїську службу Батьківщині, добре згадати й інших звязкових повстанських штабів з доби визвольної війни, як Марусю Тарасенко і ін., а також освітити цілу цю добу в нашій визвольній боротьбі. Для імпрез використовувати вже існуючу літературу, як драму О. Лугового і Т. Павличенко (Саскатун, Канада, 1936 р.) „Віра Бабенко“.

100 р. від народження Софії РУСОВОЇ, уродж. Ліндфорс (1856—1840). Життя її повне посвяти, як громадської і педагогічної діячки, співробітниці численних часописів, одної з піонерок українського жіночого руху. Таємно з чоловіком перевозить ви-

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Виховна Комісія СФУЖО розіслала своїм співробітницям тему нового конгресу Світового Руху Матерей (М.М.М.) і запрошення взяти участь в опрацюванні її. Прохаємо причинитись своїми працями до наświetлення теми.

справедливо воно карає наш український народ; народ, який політично упосліджений, має такі упередження до політики!

В Німеччині жінка не цурається політики і коли її відсувають, вона уперто домагається свого. А здавалось би, нащо їй, жінці державної нації, де віддавна плекаються її права, добиватись щораз більших державних впливів.

Треба тільки подивляти, як бється німецька жінка за однакову платню на однаковій роботі! Цьому присвячено дев'ять дописів за рік. Майже щомісяця дебатувалось те саме питання: (Ч. 2, лютий, 55 р., ст. 3, 4; Ч. 5, трав., 55 р., ст. 8; Ч. 6, червень, 55 р., ст. 12, 18; Ч. 9, верес., 55 р., ст. 4; Ч. 10 жовт. 55 р., ст. 3, 14; Ч. 11, лист., 55 р., ст. 20). **І в а н н а Ч о р н о б р и в е ц ь** (Докінчення буде)

дання „Кобзаря“ з Праги на Наддніпрянську Україну (ще за царату), як фельдшер лікує селян, закладає дитячі садки, дає в своїй хаті захист революціонерам. За Центральної Ради працює, як референт дошкільної і позашкільної освіти. В Кам'янці зі Старицькою - Черняхівською найбільше причиняється до організації Української Національної Жіночої Ради, стає професором Державного Університету, а пізніше професором Високого Педагогічного Інституту в Празі. Пише спогади.

85 р. від народження Ганни Борисоглібської (1871—1913), уродженої Сидоренко, артистки в трупі Кропивницького, потім Садовського.

85 р. від народження **ЛЕСІ УКРАЇНКИ** (Лариси Косач-Квітки, 1871—1913), доньки визначної письменниці і діячки Олени Пчілки (Ольга Косач). Леся Українка — геніяльна поетка, яка найсильніше виявила свій талант у віршованій драмі. В українську літературу впровадила світову тематику, але надавала усім проблемам самостійну й оригінальну розв'язку. Головна ідея її творчості це — боротьба за національне звільнення, в основі якого лежить героїчний світогляд поетки.

Розбий, розсій нас геть по цілм світі, тоді, либонь, журба по ріднім краю навчить нас, де і як його шукать. Тоді покаже батько своєму сину на срібне мариво у далині і скаже: „Он, земля твого народу. Борись і добувайся Батьківщини, бо прийдеться загинуть у вигнанні чужою-чуженицею в неславі.

(Л. Українка)

90 р. від народження і 50 р. від смерті **Олеси Бажанської-Озаркевич** (1866-1906), громадської діячки, одної з основниць львівського „Бояна“. Писала: оповідання, вірші.

70 р. від народження **Ірини Невицької** (1886), уродженки Закарпаття. Письменниця: повісти, драми.

д-р Г а л и н а Л а щ е н к о
кулът. освітня референтка
СФУЖО

ФОНД ЛІКУВАННЯ

В обіжнику ч. 1 ми проголосили Фонд Лікування для фінансової піддержки нашої дорогої голови й сеньорки жіночого руху Олени Кислевської. Вже відгукнулись на те деякі члени-організації і список їхніх жертв подаємо нижче. Та пригадуємо

Адвокатка **Марія Вавриків**, увійшла між 11 визначних жінок Вінніпегу, вибраних у 1955 р.

Maria Vavrikiv, attorney at law, one of 11 prominent women of Winnipeg, selected in 1955.

ВИЗНАЧНА ЖІНКА ВІННІПЕГУ

Щороку жіноцтво Вінніпегу вибирає 11 жінок, що відзначались у тому місті. Це може бути їх знання, фахова чи громадська праця, мистецькі осяги, що рішають про вибір. Але завжди їх особистість визначна й небуденна і місто Вінніпег гордиться цими своїми мешканками.

Цього року увійшла поміж „визначних“ уперше жінка українського походження. Це **Марія Вавриків**, місцева адвокатка. Народилась у сімі Закусів у Вакав, в Саскачевані. Правничі студії покінчила в Манітобському університеті в 1934 р., а 1936 р. її прийнято до адвокатської палати. З того часу вона веде свою адвокатську канцелярію в Вінніпегу. Є одружена й мати трьох дітей.

Марія Вавриків бере живу участь у громадському житті. Вона очолює відділ Ліги Українських Католицьких Жінок та є в проводі різних канадійських організацій.

й іншим нашим членам-організаціям цей обов'язок! Якщо хвилино не розпоряджають засобами, було б добре, перевести збірку серед членства на ту ціль.

Двічі дає, хто скоро дає!

На Фонд Лікування зложили:
Союз Українок Америки \$100
Організація Українок Канади ім.
О. Басараб \$100

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

AN UNUSUAL STRIKE

History has known many a strike of wage earners. However, the general public surely is not aware of the kind of strike carried on by Ukrainian women laborers in the kolkhozes (on collective farms).

Already during World War II, when the men were largely called to join the colors, the number of women laborers on the collective farms in USSR had reached 70 per cent. However, after the war ended, the demobilization was lagging and the industries in towns continued to require a great deal of manpower, so that the above percentage instead of decreasing was growing larger still. It is estimated that it has hit 75 per cent level by now.

As is known, every kolkhoz family may have an individual plot near their house. This plot serves to supply food, mostly vegetables, for the family as well as to feed the single cow which the family is permitted to keep. The family may likewise sell in a free market any produce that may be left over thus earning also some pecuniary income.

One, then, may conjecture how devotedly and ardently the Ukrainian woman has been working this plot of her own just a small patch out of the garden and field she used to possess and work in the days gone by. This is truly something to fall back on in order to survive with her family. Since the toiling for the kolkhoz, hard and insufferable as it is, does not bring an income sufficient to support the family, one ought to appreciate her heroic struggle in the worst and adverse circumstances, to sustain her family.

For these reasons the agriculture in USSR has not been successful because the mere mechanization without the will of the

workers to work, to produce and to pay attention to production — will never bring expected results. On the farm, the link of the human to work is closer than it is between the man and the factory in town. Having no income from the work on the farm, the worker loses his interest in it, and his enterprise is falling into decay. This situation has even been stressed by the Soviet press.

The Soviet government is making strenuous efforts in order to find a solution, or remedy, for these ills. It sends its missions to America to study the cultivation of corn; it is rushing farmers' daughters and sons, mostly from Ukraine, to reclaim the virgin soil in Siberia and Kazakhstan and to till it so as to produce more grain. But at the same time it is losing more and more in its agriculture in European USSR.

No doubt this result is brought about by the woman of the kolkhoz who is progressively trying to evade ever more the functions on the kolkhoz forcibly imposed upon her. The Soviet press is currently full of complaints on this account. E.g., it grieves that potatoes and sugar beets were not gathered last year before November, and that much of the corn was abandoned in the fields. In many kolkhozes only field team leaders and school children had been working during the harvest. And the women laborers in the kolkhozes had completed only 50 work-days during the year ("Rad'yanska Ukraina," Kiev, Octo. 14, 1955).

We note in the Soviet press the reports of yielding by the authorities to stubborn individualism of kolkhozniks. It appears that the government has by now come to realize that idle promises and rigid punishments will not move

the state of agriculture to a higher standard. E.g., in the present circumstances the wages are being paid weekly instead of annually as heretofore. Some kolkhozes are advancing payments on account of wages, a procedure not known previously. Others have started paying the laborers in kind without waiting for the crop to be delivered to the authorities.

All these happenings are the result of the passive resistance of women laborers in the kolkhozes on such a large scale. Having an individual plot of her own, she feels more independent economically than a man working in a factory. It is significant that although her resistance is not organized and lacks slogans or definite goal, it is successfully guided by feminine intuition, bringing results even within the worst tyrannous totalitarian system.

The observers and students of the Soviet reality of the present day, are bound to acknowledge that there are already signs of victory of which the oppressed populace may avail themselves in further and more critical struggle. And, let us hope, the Ukrainian peasant woman will be among the first to take advantage of this newest development in the bolshevik prison of peoples.

O. T.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board

Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.

909 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

OUR LIFE—FEBRUARY, 1956

IN THE BOYKO PROVINCE

One division of Carpathian highlanders of West Ukraine is known as Boykos. They created their own distinctive type of native costumes which differs essentially from those of neighboring Hutsuls. The Boyko wear is not uniform throughout the province, however, it possesses common marks which present a separate well-defined silhouette.

We are not going to describe in detail the Boyko attire in this brief article. Yet the drawing and the photo on page 3 will be of assistance. Nevertheless we wish to stress the distinctive marks of the Boyko garb and to present general characteristic features.

The Boyko woman puts on her head a mutch which consists of a hard hoop wrapped in cloth and

of net cap which covers the mutch. This headdress is then covered by a kerchief which is being tied over the forehead so that the knot is made in the back of the head. This mutch and the tie in its distinct form are known only in Boyko province.

The Boyko woman wears the skirt, not a wrap. She does so since ancient times since its form fits the elongated Ukrainian silhouette. The Boyko skirt is made of linen, woolen, or fabric, very often folded in tucks. Because of demand for linen, various prints have developed in the province.

A sleeveless jacket is also a part of the costume of Boyko woman. Every Ukrainian dress comprises this jacket but the one of Boyko land is most particolored. There are sleeveless jackets, some furred or woolen, mostly black or white, long as well as short ones. They complete the dress while adding slenderness to the feminine silhouette.

Very interesting is the apron worn by the Boyko woman. It resembles the skirt (made of linen, cloth, or fabric), rucked up in tucks. In order to make use of connecting of linen, it is embellished vertically in the middle by embroidery which feature likewise adds to elongation of the silhouette.

The costume of the man of the Boyko land is much simpler. Hence it is difficult to mark off its distinguishing features. He wears similar long shirt, (down to the knees), tight linen pants and a wide strap. Only the many-colored sleeveless jacket and his overcoat distinguish the garb of the man of the Boyko province from those of other provinces.

Still there is one general distinction characteristic of all Boykos which is reflected in their attire. Boykos are industrious agricultural people who are working hard to earn their daily bread. Therefore their garb is modest. The white linen or black cloth do not present a striking contrast. Its stately beauty may be discovered merely in time after one had

ATTENTION JUNIOR LEAGUE BRANCHES

The UNWLA Branch 58 (Olena Teliha) in Detroit, Mich., invited Miss Olga Shuster, Chairman of the Standing Committee on Youth and Junior League Adviser, and Mrs. Pauline Budzol, Vice-President of UNWLA, to speak at their November meeting. Both Miss Shuster and Mrs. Budzol spoke at length about important matters accomplished at the XI UNWLA Convention, as well as about work and plans of the Detroit UNWLA Regional Council.

Miss Shuster wishes to contact all the UNWLA Junior Branches and would appreciate hearing from them. It is necessary that all Junior Branches send her the addresses of their officers for 1956. Miss Olga Shuster, 16213 Washburn Ave., Detroit, Mich.

LETTER TO THE EDITOR

With reference to November's article in "OUR LIFE" "To the Young Mother," — it's beautifully written and with lots of food for thought. But how many mothers are able to conduct a home like that. Still, organized children's clubs seems to be the answer. Never did we have more Ukrainian teachers, but can you tell me how they could be encouraged to take an interest in helping to keep alive the Ukrainian language? The newly arrived parents have the answer — they have their scout organization, the Plast. But Americans who still adhere to their forefathers' customs and who want their children to do likewise, what and where could they join?

Best regards,

Mary Procak

examined it carefully. Only then one can see the painstaking ornamentation composed of rich embroideries, fine wrinkling, colorful piping. Some of the details of this attire go down to the times long gone by as is revealed by the fossils recently found in ancient graves of the Slavs.

Lydia Burachinska

Boyko woman from the valley of Opir river.

FROM THE PRESIDENT'S DESK

On January 27 and 28, a National Convention of American Federation of International Institutes was held in New York City, which I have attended as a member of its Board of Directors.

Two days fully packed with serious deliberations, gave me a feeling that I am attending our own convention. The similarity of problems and dealings with them struck me poignantly.

They, too, discussed the necessity of increased membership, so vital to the life of an organization, and methods of gaining and holding the members.

At our XI Convention we also made plans for "maintaining a dynamic program." But here the similarity ends, simply because our UNWLA Branches do not maintain the program dynamically or otherwise. We seem to want a quick turn over and easily tire of a program that requires careful study and application.

We do not build up at the National Headquarters an increasingly comprehensive and realistic picture of each Branch's situation, its assets and its needs, and keep this picture up to date. For to attain this end we must devise procedure of frank inter-communication as well as the effectiveness of regularity of reports.

So much for A.F.I.I. convention, except, in case you are interested, I have been re-elected for the term of the next three years to serve as a member of the National Board of Directors.

*

To serve — is an important word, it connotes the obligation to be a good member, to take keen interest in the program of the organization and help in its fulfillment. It is a privilege to give your ability, time and loyalty, the desire to participate, to be a part of something growing and to grow with it.

To the often asked question: "What do I get out of our organization" the answer is: as much as you put into it! Your interest in organization will definitely

net you a strong capital of prestige, friendship etc., etc.

There are ten Standing Committees in the structure of our Ukrainian National Women's League of America, Inc. Surely your talents will fit and be appreciated in any one of them, be it: Press, Organization, Youth, Public Relations, Welfare, Arts and Exhibits, Culture, Home Economy, Scholarship, Education or Constitution and By-laws. Each field has dynamic possibilities. It may be worked out in your own Branch, shared with Regional Council and reported to the National Office.

This framework — and I am planning to discuss with you point by point in the consecutive months right here in the columns of this magazine "OUR LIFE." Your queries and comments will be heartily appreciated. Please write.

*

The thirtieth anniversary of our UNWLA gave us a new publication in the English language "Woman of Ukraine." Not a heavy cumbersome volume but a handy

booklet chuckful of information on things you want to know and you should know. A condensed collection of pertinent items on woman of Ukraine, her part on the scene of history, in literature, arts, professional life, science, economics, politics and struggle for freedom. The booklet is richly illustrated with a handsome modern cover. Just the right booklet to fit in your new stylish pocket-book, to read on your way to or from work or at any spare time.

If all members of your Branch would read the "Woman of Ukraine", you can then discuss it at your meetings. Your Press chairman should write about it to "OUR LIFE." Oh yes, you may be sure it will be printed. We are tremendously interested in your point of view.

*

Has your Branch any program planned for this summer? — Please, note that Regional Council's annual meetings are planned for this fall, most likely for October, 1956, and Junior Leaguers should plan for it.

We would, at our National Office, appreciate some token of remembrance — a letter or at least a short note to tell us "you still care."

Cordially,

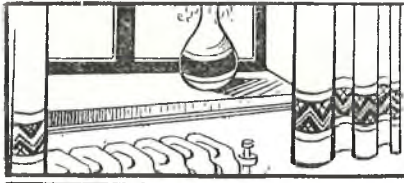
Helen F. D. Lototsky,
President.

**The path traversed by
the Ukrainian woman
is described in the book**

THE WOMAN OF UKRAINE

Published by the Ukrainian
National Women's League
of America

\$1.00

У НАШІЙ ХАТІ

Закуп харчів

В одному американському господарському журналі появилася стаття про те, як американка закупає харчі. Досліди над цим перевели великі компанії харчевих магазинів. І виказали кудю пряме американський покупець, із яким харчева продукція мусить держати крок.

Росте самообслуга. Це значить, що продаж в крамницях із самообслужує є щораз більша. Американка щадить на часі й старається полагодити свої закупи якнайскорше.

Росте попит на опакований товар. Якась частина харчів є завжди опакована, але засяг цього збільшується. Маємо пачки з городиною, з мясом, а навіть із овочами. Тому й щораз краща якість опакування.

Росте попит за кращим товаром. Більші й кращі яйця скорше підуть у крамниці, хоч вони дорожчі. Також набіл іде скорше в більш добірній формі, як дешевший.

Росте попит на консерви. Американка шукає щораз більше підготованої їжі, що заощаджує їй час. Це голвно м'ясні консерви, дальше йдуть підливки до салат і печиво.

Яке тут становище української господині? Провадимо здебільшого давню нашу кухню. Але праця поза домом і поспіх приневолює нас упрощувати її. Тому й впроваджуємо деякі новини в наше харчування. А старо-краєві страви залишаємо на вільний день, або для гостини.

Тому треба нам застановитись також над закупом харчів. Це є дуже важлива частина нашого господарювання. Від доброго закупу залежить у великій мірі якість наших страв і

рівновага нашого бюджету. І треба признати, що воно нелегко у тій повені харчевих продуктів знайти саме найкорисніші.

Тут нам у великій мірі можуть допомогти українські харчеві крамниці. Вони покликані до того, щоб простудіювати харчевий ринок і служити інформаціями своїм покупцям. Через свої гуртвні вони поінформовані про нові харчеві продукти. У власному інтересі вони провірюють кожний виріб.

Тому українська господиня повинна опертись у своїх закупах на українські крамниці. Вона потребує українського купця так само, як він її піддержки. Спільно вони можуть добре розв'язати справу харчевих закупів.

Бо ж наша кухня є все ж таки — помимо поспіху — не американська. Все ще вживаємо багато мучних продуктів (яка мука до чого надається — про те розкаже нам покупець чи його жінка). Багато зужитковуємо набілу (в українській крамниці завжди знайдемо несолене масло найкращої якості), у пості вживаємо багато квашеної капусти, (а в українських крамницях вона завжди знаходиться). До того є вже багато українських крамниць із самообслужує, так що й українська господиня заощадить собі часу, купуючи там.

Але українська господиня ставить до харчевих крамниць теж свої вимоги. Подібно, як американська вона хоче мати товар найкращої якості. Бо ж на їжі не можемо тут ошаджувати, коли американське темпо життя вимагає від нас такого напруження. Також хоче вона

мати добрий вибір усіх харчевих товарів. Вона ошаджує на часі, отже не може ходити по різних крамницях, щоб добирати те й друге. Охотно вибере тижневий закуп в одній крамниці, коли в ній знайде багато товару та різні його величини.

Можливо, що було б добре переводити на ту тему спільні наради. Коли б покупець на початку сезону продемонстрував нові харчеві продукти, це напевне спонукало б господинь прийти й подивитись на їх зужиткування. І тут міг би відбутись обмін думок, що такий потрібний у цій галузі. Це могли б навіть взяти у руки жіночі організації, що об'єднують жінок-покупців у своїх рядах. **Зірка**

Привітно накритий стіл

У святчному часі господиня переглядає своє накриття. В якому стані наші великі скатерті? Чи є до них усі відповідні серветки? Також столове срібло повинно стояти під рукою. Чи досить у нас чарок і склянок? Може треба б дещо доповнити перед гостинюю? Чи вистачає нам сільничок?

Бо ж хочемо гарно накрити стіл. На сніжно-білій скатерті, при поліску скла і срібла, при лискучій поверхні порцеляни — постає святковий настрій. Зовсім інакше смакують подані страви. Легко й приємно пливе наша розмова.

Але не перевантажуємо стола прикрасами! Квіти прикрашують, але лиш невеличкі китички, що не перешкоджають бачити співрозмовця. Краще галузка зелені, або підставка з овочами. Добре виглядають і свічки з білими або кольоровими свічками.

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Цікава стипендія

Американські школи мають багато стипендій для різних галузей знання. Між ними відзначається щорічна стипендія Бетті Кракер, що призначена для студій домашнього господарства. Із нею зв'язаний іспит молодих абсолювенток середніх шкіл, що мусять виказати здібність для таких студій.

Іспити починають серед учениць (сеніорок) ще під час шкільного року. Цього року розіслано таку тему середнім школам: В який спосіб ведення дому важливіше, як саме домашнє господарство? На підставі вислїду цього завдання вибирають найкращу кандидатку стейту на остаточне змагання. Молоді кандидатки зіжджаються в якомусь місті Америки, — цим разом це було у Філадельфії — і тут відбувається остаточний іспит. На святочному бенкеті, що закінчує змаг, проголошують вислїд. Щаслива кандидатка, що призначена першою, дістає стипендію в 5.000 доларів.

Цього року признано стипендію Долоріс Ернет із Алабами. Ось уступ із її завдання, яким вона окреслила ведення дому:

„Ведення дому — це творча праця, що вимагає вдумливості і уваги. Воно включає — виховання дітей, розподіл праці, плянування хатнього бюджету, культурні розваги і відпочинок. Сполука всіх цих завдань у таку атмосферу, в якій кожен член родини чується добре та може розвинути у цілу особистість, не придавлений іншим — ось найкраща розв'язка ведення дому. А ведення домашнього господарства це тільки справна розв'язка господарських завдань“.

„СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК“

„Скала“ — мілянський оперний театр включив українську оперу „Сорочинський ярмарок“ до свого репертуару на 1955 рік. До участі в опері будуть запрошені відомі українські співаки і співачки, що перебувають за границею.

З листів до Редакції

БАБЦІ

Прочитавши Вашого листа в ч. 9, 1955, признаю, що ваше хвилювання оправдане, якщо тутешні жінки й діти на ділі такі „перемерзають“. Простуда (та інші чинники, як недоживлення, алергічний стан організму, нервова напруга, негігієнічний стан життя, тощо) причиняється, а не спричинює розвою численних хворіб бактерійного, вірусного, алергічного чи іншого характеру.

Однак, коли порівнюємо нашу гостру зиму з її морозами (я зі Львова) із тутешньою лагіднішою зимою та коли візьмемо під увагу різницю транспортації (у нас діти переважно ходили пішки до школи або їхали на відкритій платформі трамваю), справа не така страшна, як виглядає. Тутешній одяг далеко легший — це правда. Та холод чи вітри американської зими обхоплюють тіло наших дітей та жінок лиш відносно короткий протяг часу: кілька кроків від школи, місця праці чи крамниці до теплого автобуса чи авта.

Ваш останній запит мене схвилював та зацікавив. Ви торкаєтесь у ньому маєстату моди, як спричинника жіночих та ще й психічних недуг. Перше питання я старалась вияснити на початку. Друге — це незвичайно складна та цікава проблема з зовсім іншої ділянки. Я радо подискутувала б на цю тему на іншому місці.

д-р Надія Сороківська

ТИСЯЧІ ХВОРІЮТЬ НА РЕВМАТИЧНІ БОЛІ

Спробуйте нашу масть, вистарчить натерти! — Якщо ви терпите на різного роду ревматичні болі, на болі в крижах, грудях, плечах, якщо Ви маєте ломання рук чи ніг, чи болі в суглобах, колінах, біль ший, душність у грудях, — застуджені чи штивні частини тіла, знайте, що найбільш успішно усуває ці недомогання випробувана масть

DEKENS OINTMENT

2 ун. \$1. 4 ун. \$2. 16 ун. \$5.

P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

Обережно з клейнотами

Хтось подумав би, що буде мова про те, як зберігати родинні цінності! Ні, наша журба не торкається родинних клейнотів, що їх і так мало хто має. А скорше надміру блискоток, що їх любимо навішувати на себе.

Так, із цим треба бути дуже обережним. Перегляньмо великі журнали мод: при кожному моделю навіть приписано, який клейнот до такої а такої сукні підходить. Бо кожна сукня клейноту вимагає. Це немов викінчення, немов завершення кожної елегантної постаті.

Теперішній промисл багатий у клейнотні вигадки. Це можуть бути нашійники й нараменники, ковтки, кліпси та брошки, декоративні гребені й перстені. їх бачимо в великому виборі і, вибираючи з надумою, можемо дістати їх у різних цінах і виконанні. Не забуваючи про відвічну жіночу прикрасу — намисто, що зустрічаємо тепер у різних красках.

Найлегше вибирати у сріблі. Воно підходить до кожної краски сукні й до кожного волосся. Тому може нам найбільше послужити, якщо клейнот не надто перевантажений камінцями. Бо їх блиск може гарно виглядає при вечірньому світлі, зате вражає нас невмісно в день, а ще гірше вранці. Тому такого нашійника, чи брошки не можемо вживати до кожної нагоди.

Золоті клейноти трудніші підібрати. Але є й тут не надто блискотливі вироби, що піднесуть красу кожної появи. Тільки треба добре розважити кольор сукні й капелюха, коли добираємо до них золотий нашійник і ковтки.

Зате найбільш можна розкошувати в намисті. Стільки красок і комбінацій! Найбільш дискретно діє низка або кілька разків білих намистин. Навіть до суворого вовняного костюму вони відповідні. Але можливостей є далеко більше: сині, жовті, зелені або переплітані й у різних красках. Появились уже взорністі намистини „венетіанські“, як їх колись залюбки носили наші гуцулки.

В кожному разі — є в чому вибирати. Але — обережно з клейнотами!

Зірка

З зимного білка краще й скорше вбивається шум, ніж із теплого. Тому до вбивання слід вибирати яйце або білок просто з леднички.

Українська вишивка

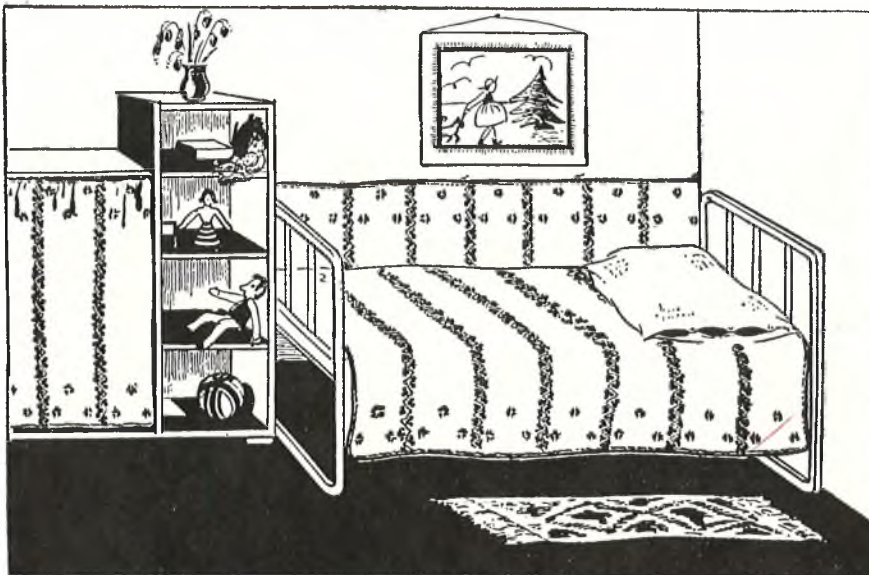
Вишиваний комплект до дитячої кімнати

Наша дитяча кімната вимагає деяких прикрас. Вона мусить мати завіски, накривало й завісу над ліжко і килимчик на підлогу. Щоб мала привітний, затишний вигляд та щоб дитина в ній добре почувалась.

А головне — там повинні бути українські взори! Щоб наша дитина вже змалку привикала до їх орнаменту. Навчилась любити їх живі лінії й краски.

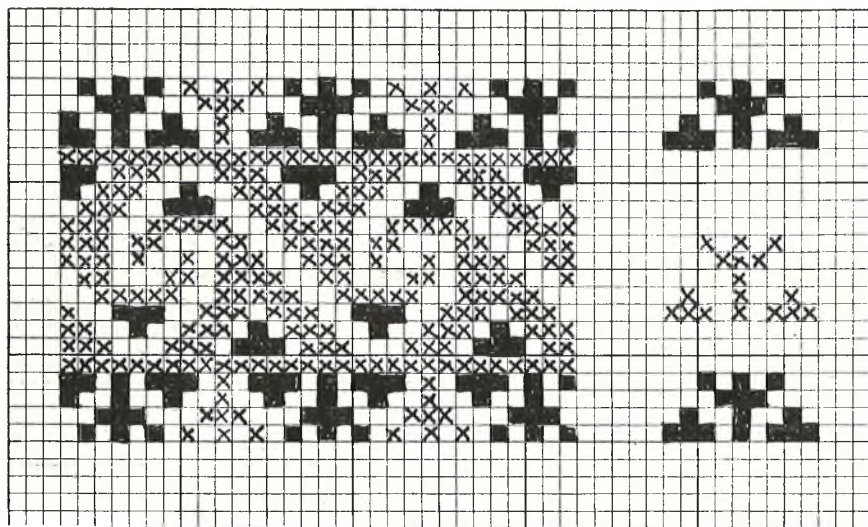
Найкраще, коли ці прикраси виконаємо одним узором або зобразами з однієї околиці. Тоді не буде суміші красок, в яких трудно розібратися. Дитина виробить собі смак, що її вестиме в народньому мистецтві.

1. Накривало на ліжечко з грубої юти. Вишивка приміщена смугами впоперек, поміж те покидані мотиви зору. Вишивка виконана волічкою.

2. Завіса над ліжечко з того самого матеріялу, прикрашена в такий самий спосіб.

3. Завіса на шафку на легшому матеріялі. Прикрашена таким самим або подібним узором.

ВИШИВАНІ БЛЮЗКИ

З НАЙЛОНУ Й БАТИСТУ

знайдете на кожную величину

в КООПЕРАТИВІ „БАЗАР“

822-823 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

Гуцульський взір

Взір виконаний хрестиком у двох красках — чорній і червоній, або чорній і помаранчевій. До вишивання вживати ниток Д.М.С. Червона ч. 321, а помаранчева ч. 947.

Зимова гостина

На найближчу неділю заповілись до нас гості. Що їм подати? Ще недавно поза нами святі гостині. Вже не хочеться шинки і дробу... Треба пошукати у старосвітських приписах щось „нового“! Чому не подати раз стародавнього обіду, як його любили в нас зимовою порою? Навіть у менш суворому американському кліматі він смакуватиме...

Коли хто хоче, може попередити його горілкою з канапками. Але це не є обов'язкове. Підбираємо якусь смаковиту, легку юшку, що лиш загірє шлунок. А потім пробуємо „старосвітської“ дикої печені зі знаменитими галушками! Як напиток можемо подати пиво або вино.

Лакоминка повинна бути легка. Може бути запікана, як нижче, або лиш овочева салатка з citrusових овочів, покроплена вином.

У „краєвому“ стилі слід би подати на закінчення полумисок розкішних пампушків із білими обручниками. Але тут воно може занадто перевантажити б шлунок. Та все ж таки тому, що пампушки нерозлучно зв'язані в нас із м'ясницями, подаємо ще й такий припис.

Зимовий обід

Огіркова юшка, гл. ч. 10, 1955
Дика печеня з підливою
Кидані галушки
Бурячки, гл. ч. 10, 1955
Турецька лакоминка

Дика печеня з підливою

Потрібно:

- 3 ф. мяса
- 1 повна ложка масла
- 1 цибуля
- кілька грибків
- 2-3 зерна англ. перцю
- 1 лавровий листок
- 1 горнятко сметани
- ¼ ложки муки

Марината:

- 1 горнятко води
- 2 ложки оцту
- ½ покришеної цибулі
- 1 лавровий листок
- 2-3 зернятка англ. перцю

Волове мясо побити добре, обшкрябати ножом, вложити до миски і заллєти маринатою. Маринату зладити з води, оцту, цибулі і коріння, які треба добре переварити і прохолодити. Мясо повинно пролежати одну добу в маринаті. Вийняти, посолити і покласти в пательню на гаряче масло. Додати дрібно покришену цибулю, кілька сушених грибків, лавровий листок і 2—3 зерна англійського перцю. Душити під покришкою, скроплювати мясо часто зимною водою (1-2 ложки), доки печеня не буде м'яка і рум'яна. Тоді розколоти в сметані дрібку муки і заллєти цим печеню. Коротко ще заварити. Покроїти печеню в тонкі скибки, поллєти перецідженою підливою. Подаємо з колоченою картоплею або з киданими галушками.

Кидані галушки

Потріно:

- 1 ложка масла
- 4 яйця
- 1 горнятко муки
- ½ ложки масла до поливання

Втерти на шум ложку масла з жовтками. Всипати в те горнятко муки і шум із білків. Вимішати разом. Коли б тісто було за туге, додати кілька ложок молока. Ложкою набирати трохи тіста і класти на киплячу, посолєну воду. Прикрити і варити в парі, щоб нарости за 5—10 хвилин. Процідити на цідилі, виложити на полумисок і поллєти рум'яним, присмаженим маслом. Годиться до печені.

Лакоминка турецька

Потрібно

- пригорща крайних дактилів
- пригорща крайних мідгалів
- пригорща крайних родзинків
- 1 склянка вина
- 6 білків
- 2 ложки цукру
- 2 ложки цукру
- 1 ложечка доброї оливи

Дактилі, родзинки і мідгали, покроїти в тонкі пасочки, заллєти вином, всипати цукор (2 ложки) і коротко заварити на легкому вогні. Потім прохолодити. Окремо вбити шум із білків, додати цукор (2 ложки), вимішати легко з перевареними овочами. Виложити на огнетривалу скляну посудину, яку ми вимастили доброю оливою і вставити до середньо гарячої печі на 20 хвилин.

Пампушки

Потрібно на розчин:

- 1 унція дріжджів
- 1 ложечка цукру
- 2 ложки муки
- 2-3 ложки молока

На тісто:

- 3 жовтка
- 1 яйце
- 2 ложки цукру
- 2½ горнятка муки
- ¼ ложки руму
- 2 ложки квасної сметани
- 2 ложки топленого масла (без осаду)
- 2 ф. смальцю

Начинка.

смажені вишні

Заробити розчин і поставити, щоб виріс. Втерти жовтка і яйце з цукром, додати цитринової шкірки, муку, сіль, рум, сметану і добре вимісити. Під кінець додати потрохи розтопленого масла. Поставити, щоб тісто вирісло. Коли тісто вирісло подвійно, виложити на стільницю, розтачати досить грубо і витинати кружки. На кружок наложити вишню (вийняти перед тим із сиропу, щоб скапали), прикрити другим кружком, затиснути краї пальцем і поставити на стирку, щоб підросли. Потім відвернути, щоб спідня половина підросла. Розігріти товщ. Вкинути на пробу кусник тіста. Коли відразу смажиться, то можна кидати пампушки. Смажити з одного боку, прикривши покришкою. Коли вже рум'яні, перевернути на другий бік і смажити вже без покришки. Вибрати на бібулу, а потім на полумисок. Посипати цукром.

НАШИМ МАЛЯТАМ

ЦЕ НЕ БАБА БУДЕ — ДІД!

(Зимова пісенька)

За вікном літали білі бджілки
Цілу нічку над селом,
А над ранок посідали
Сніжним білим килимом.

Вибігли із хати діти
Так зраділи: Сніг упав!
Ну-мо бабу всі ліпити!
Слушний час уже настав!

І пішла робота жваво:
Кожний дуже поспіша:
Тулуб вийшов вже на славу,
Ще зосталась голова.

„Гарно голову ліпять ви“,
Обіззався тут Тарас.
„І щоб личко їй зробити,
Принесіть хто, що гаразд!“

Дві вуглинки у торбинці
Мала Ірця принесла.
„Чорні очка в баби будуть!“
Тішитись вся дітвора.

Цю морквиночку жовтеньку
Мама Тетянці дала.
„Буде в баби ніс довгенький!“
Засміялась малечня.

„Зробимо уста червоні
Із червоних бурячків,
Що добула нам Оленка
З льоху, у своїх батьків“.

Що то втіхи, що то сміху
Аж луна летить селом.
Ось закінчено роботу,
Всі біжать за помелом!

На той час вертався з школи
Старший брат Сашка — Івась
І гукнув до діток: „Любі!
Краще б то був дід у вас!“

З баянка зробіть ви шапку
І люльку до уст встроміть,
А до рук дайте лопату,
Пісеньку йому складіть!

Діду, любий сніговиче!
Зоставайсь тут до весни,
А як сонечко пригріє,
Забирайсь на північ, ти!“

Н і н а Н а р к е в и ч

Пісня про котика в чобітках

У селі раз хлопчик жив
Всіх тваринок він любив.
Раз він вулицею йшов
Котика собі знайшов.

Приспів: Ля-ля-ля-ля,
Ля-ля-ля, котика собі знайшов!

Котик той розумний був,
Все він бачив, все він чув.
Плювати він любив,
Мишок і пташок ловив.

Приспів: Тра-ля-ля-ля,
Тра-ля-ля, мишок і пташок
ловив!

Взув раз хлопчик на святки
Гарні жовті чобітки.
Кіт став хлопчика просити
І йому такі-ж купити.

Приспів: Ха-ха-ха-ха,
Хи-хи-хи, котик просить
чобітки!

Хлопчик грошики бере
До крамниці він іде,
Став він крамаря прохати
Чобітки йому продати.

Приспів: Ля-ля-ля-ля,
Ля-ля-ля, чобітки йому
продати!

Крамар дуже здивувався,
Реготався, аж в боки брався,
— Скільки я у світі жив,
Ще не бачив таких див!

Приспів: Хи-хи-хи-хи,
Хи-хи-хи, щоб кіт взувся
в чобітки!

Для kota чобіт не маю
Та шевця одного знаю,
Можеш в нього попросити
Чобітки коту пошити.

Приспів: Хо-хо-хо-хо,
Хо-хо-хо, не чував ще я цього!
Хи-хи-хи-хи,
Хи-хи-хи, щоб кіт взувся
в чобітки!

Хлопець став шевця просити,
Чобітки коту зробити
І його той швець послухав,
Швидко молотком застукав.

Приспів: Ах-ах-ах-ах,
Ах-ах-ах, кіт наш буде
в чобітках!

Хлопець став шевця просити — чобітки коту зробити.

Пісня про котика в чобітках
СЛОВА І МУЗИКА Н. НАРКЕВИЧ

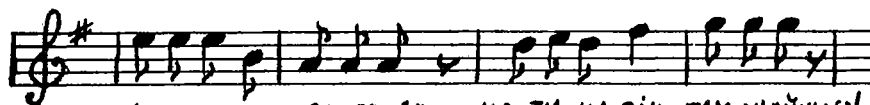
У сь-ли РАЗ хлопчик жив В СІКТВАРИНОК ВІН ЛЮБИВ

РАЗ ВІН ОУ-ЛИ -ЦЕ-О ЙШОВ КО-ТИ-КА СО-ВІ ЗНАЙШОВ

ЛЯ-ЛЯ-ЛЯ-ЛЯ ЛЯ-ЛЯ-ЛЯ КО-ТИ-КА ВІН ТАМ ЗНАЙШОВ!

ЛЯ-ЛЯ-ЛЯ-ЛЯ ЛЯ-ЛЯ-ЛЯ КО-ТИ-КА ВІН ТАМ ЗНАЙШОВ!

Чобітки гарненько зшив,
Бо ката швець теж любив,
Котик дуже радий був,
Чобітки швиденько взув.
Приспів: Ах-ах-ах-ах,
Ах-ах-ах, вже наш котик
в чобітках!

Він стрибає, він танцював,
Навіть пісню заспівав:
„Мяу-мяу! Ах-ах-ах,
Як же гарно в чобітках!“
Збіглося усе село,
Там-то весело було.
Танцював кіт козака,
Ось пригодонька яка!
Тільки треба ще додати,
Це всі коти мусять знати:
Підківки брязчать цок-цок,
І лякають всіх мишок!
Приспів: Ох-ох-ох-ох,
Ох-ох-ох, і злякають всіх
мишок!

Як на мишок кіт полює,
Чобітки завжди роззує.
Приспів: Тра-та-та-та,
Тра-та-та, мишки, бійтеся ката!
Ніна Наркевич

ПТАШИНА ІДАЛЬНЯ

Гей, у нашому садочку,
Хоч скрізь сніг — пташок багато,
Бо для них гарну ідальню
Збудував наш тато.
Кожним ранком кришечки
Ми для них виносим
І чемненько до обіду

Щебетушок просим.
„Йжте любі, та досита
Собі наїдайтесь,
А як дмухне завірюха,
Під стріху ховайтесь.
Незабаром весна прийде,
Все зазеленіє,
І тоді вашу ідальню
Ми скоро закриєм.
Побіжимо в ліс, у поле
Квіточки збирати
А ви, малі щебетушки,
Будете літати!
Станете шукати
Скрізь собі поживи!
Без ідальні заживете,
Весело й щасливо.“

Ніна Наркевич

ДО ЧИТАЧІВ „СТОРІНКИ
ДЛЯ МАЛЯТ“

Ми вступили вже в новий,
1956 рік. Що далі, то яснішою
стає необхідність сторінки „На-
шим малютам“. Наші найменші
дуже радо сприймають її. Од-
нак, для утримання сторінки на
відповідному рівні і в такому ж
розмірі, як і в минулих роках —
необхідні певні кошти, без яких
„сторінка“ не зможе надалі іс-
нувати.

Тому звертаємось до читачів
з щирим проханням піддер-
жати нас хоч невеликими датками
на цю справу. Редакція

Нова збірка для дітей
на осінні й зимові місяці

ЗОЛОТЕ ПАВУТИННЯ

Відбитка з „Нашого Життя“

Упорядкувала
Марія Юркевич

Ціна 50 ц.
з пересилкою 55 ц.
Замовляти у Централі США
й усіх книгарнях

СИНІЧКА

А синичка на зиму і не засну-
ла і не відлетіла. Не заснула то-
му, що взагалі ніхто з пташок
не хотів ховатися в темні нори
та засипати. Але й відлітати во-
на не схотіла, хоч казали інші
птахи, що в далеких теплих
краях цілий рік, навіть узимку
цвітуть квіти і всякої комашні
завжди доскочу.

— Ти замерзнеш тут, чепу-
рушко! — казали солов'ї, які
відлітали найраніше. Це були
найкращі співці в лісі і, напев-
но, вони так поспішали, бо боя-
лися за свої голоси, щоб не за-
губити їх на морозі. — Летімо
швидше, з нами!

— Вмреш з голоду, під снігом
нічого не знайти! — мовили жу-
равлі, розправляючи дуже ши-
рокі крила.

— Нам сумно, але треба леті-
ти! — і вони жалібно закурли-
кали.

— Я — маленька, мені неба-
гато треба, — подумала сини-
чка.

— Нам набридає в одному
місці, — заявили, збираючись у
дорогу, граки. — Тепер ми ле-
тимо за кордон, а наші північні
родичі прилетять сюди. Так вже
ми, граки, виховані, — влітку
дома — взимку — мандрівка.

І, вони, презирливо дивлячи-
ся на синичку, полетіли за кор-
дон, а чужі граки з півночі при-
летіли, навпаки, в наш ліс.

Синичка не розуміла, чому б
і тим гракам не лишатися дома;
але, певне, вони були вже так
виховані.

— Може й тобі хочеться ле-
тати? — спитала з острахом лі-
сова яблунька, на гілках якої

НАШЕ ЖИТТЯ—ЛЮТИЙ 1956

примостилася синичка. — Ах, як сумно, коли всі відлітають, коли йде сніг і вие хуртовина. Та нехай всі дерева скажуть тобі — синички ще ніколи не кидали нас, навіть у найлютіші морози... Але, як хочеш...

— Ні, ні, — заспокоїла її синичка, — я нікуди не полечу від тебе. Адже зимували тут тато і мама, адже лишаються брати і сестри, і дивись, скільки ще гостей налетіло зимувати в наш ліс з півночі!.. Мабуть, вже й не така страшна зима, як усі кажуть. — І вона застрибала по гілочках, заглядаючи у всі щілинки, чи не заховався деякий червячок, яка гусінь, бо вона й хвилинка не могла посидіти без роботи.

Синичка співала весело:

Ціні-ціні-зіні-зі...

Не боюся я зими.

Ти, зимо, не лякай,

Я не кину рідний гай!

І всім деревам зробилося спокійніше. Та, мабуть, сама зима почула, як хвалилася синичка. Вона заскриготіла, зарипіла від люті. О! Це було добре чути по всьому лісу і всі струмки і річки кригою вкрилися, а вранці прокинулася синичка і побачила, що весь ліс у снігу: і долі сніг, і на гілках сніг, скрізь сніг.

— Ні, — думає синичка, а я все таки співатиму!

Сіла на гілочку і заспівала. Та тільки і голосок ніби не той, і дзвінок ніяк не виходить, а так трошки-трошки попискує:

Пінь-пінь — ах-ах-ах!

Поховалось все в снігах,

Та мене він не злякає,

Я не кину свого гаю!

Полетіли вітри до зими, кажуть: усе вже снігом засипали, і навіть великі річки вже зупинилися, а от є така птичка-невеличка, синичкою зветься, ніяк покортися зимі не хоче. Стрибає та й годі. Не знаю вже, що там наказала зима вітрам, тільки задули вони так, що всі дороги, всі стежки замели кучугури снігу, як гори насипали, завивали так, що навіть вовки, які й самі на це виття мастаки, полякалися, а така дрібнота, як зайчик, білочка, лісові мишки, хоч і в хуртовинних шубках, а боя-

лися і носа висунути на мороз.

А синичка залетіла за товсті гілки старого дуба, де чагарник та дерева переплелися між собою і вітрів не пускають, і шукає ретельно в корі собі чогось поспідати. Така вже вдалася ця синичка — не хоче сумувати та й годі! Бачить, у щілинці кори лежить ніби заніміла гусінь. От добре, хороший сніданок! Тільки до неї, — як тут три горобці налетіли, хочуть перед самим синичиним дзьобиком гусінь узяти. Та метка синичка хіба поступиться — одного клюнула, другого штовхнула, знялася бійка!

Полетіли геть горобці ні з чим.

Трошки підбадьорена перемогою синичка пострибала по гілках далі на розшуки.

Ніхто в лісі так вправно і швидко не лазив, як вона. І що тільки синичка не виробляла по дорозі, куди тільки не стукалася своїм маленьким дзьобиком. Побачили це вітри — хотіли знову вгодити зимі, задули ще дужче, треба хоч на мить синичці заховатися. Вона й пурх в якесь невеличке дупло. А то було білчине дупло. Білочка сама лежала зщулювшись, зголоділа, замерзла. Може б вона й схопила б синичку, — коли голодно, то не дуже розбираєшся в їжі, — та синичка миттю вилетіла з дупла. Куди ж податися? Уже й вечір суне. Зимовий день короткий, вигляне сонце, та й так, ніби й воно змерзне — швидко заховається. Сіла сичка на сосну. Наїжилася, голівку в крильця увібрала, сидить пуховий мячик та й годі. Так і заснула.

Не спи, синичко, обережна будь, — дивись, потихеньку підкрадається до тебе куниця, уже й лапу свою хитру простягла — от-от схопить синичку. Та побачила стара сосна таке лихо, заворушила лапатим гіллям. Стрепенулася синичка, мерщій від лихого ворога.

Отак і боролася синичка щодня, щомить за своє життя.

І нам зима здається довгою, а такому малому створіннячку, як птичка, мабуть, кожен день,

як місяць, а все таки стрибала і співала вона весь час, хоч голосок вже був зовсім тонесенький. А зима ще дужче лютує, — ну, як такі так не може вона перемогти малесеньку птичку! І рипить, і скрегоче, і снігу накидає, мов з рукава, просто купами, а не сніжинками.

— І що там зима виробляє? — питає сонечко у хмар. А хмари ж блукають по всьому небу і все бачать, що робиться.

— Та є у лісі птичка-невеличка. Зветься синичка, не хоче вона зимі коритися, все стрибає та співає.

— Ану гляну, що то за птичка! — мовило сонечко і глянуло.

Бачить, справді, чепурна така, гарна, манесенька птичка по снігу ніжками чеберяє і, видно, холодно їй, а стрибає, на гілку влізла, дзьобиком щось шукає.

— Ну й мила птичка, зими не боїться! сказало сонечко і засміялося. А як сонечко засміється, то всі ж уже знають — враз тепліше робиться. І всі вгору починають дивитися. І синичка голівку вгору підвела. Бачить — сонечко до неї сміється. Весело їй стало і так голодно вона заспівала, щоб аж сонечко почуло.

Зіні-зіні-зіні-зінь!

А вже сонце і теплінь!

Сонечко, сонечко світи,

Не ховайся за хмари ти!..

Ну, звичайно, після такої пісеньки сонечко вже не могло заховатися, і, навіть, коли вже брів у ліс вечір, сонечко трохи затрималося, тому й день був трошки довший.

А в лісі всі говорили:

— Слухайте, слухайте, як сьогодні весело співає синичка. Може, це зимі кінець?

Другого ранку сонечко ще раніше прокинулося, хотілося йому швидше знову на веселу птичку глянути. Тільки виглянуло — а синичка вже літає, і з нею ще багато синичок і співають вони всі:

Приголуб наш рідний гай!

Зіні-зіні-зіні-зінь!

Може, це кінець зими?

Сонце, сонечко, вставай!

Оксана Іваненко

Річні збори в наших Відділах уже поза нами. Нововибрані управи приступають до праці згідно з наміченим планом. Обмірковують імпрези на цілий рік, обговорюють акції. Застановляються, на що звернути головну увагу у цьому році?

Одною з найважливіших акцій є все ще придбання членства. Кругом нас так багато жінок, що ніде не належать! Здебільшого вони неосвідомлені або байдужі. Часом вистачить підійти й лиш запропонувати. А часом таки треба заохотити й притягнути. Ось наше завдання на найближчий час! Кожна членка повинна впровадити до Відділу нову у цьому півріччі!

**

Щораз частіше трапляються тепер спільні виступи українських громад — чи то перед американськими чинниками чи то перед власним громадянством. Ще недавно пробігли через усі наші скупчення акції Дня Незалежності, ще продовжується святкування 1000-ліття хрищення кн. Ольги, а перед нами святкування роковин І. Франка. Чи пам'ятаємо про участь Союзу Українок Америки в тих починах?

Провід Окр. Рад і Відділів повинен слідкувати за всіма подіями в громаді та приступати до участі в підготові їх. А членство СУА повинно своєю участю в імпрезах і акціях громад — засвідчити свою громадську готовість.

**

Пригадуємо рішення X і XI Конвенції, що уповажнює членок Гол. Управи відвідувати поблизькі Відділи СУА. На тій підставі містоголови й інші членки Гол. Управи зможуть бути прийнятими на сходах Відділів та поінформувати членство про біжучі справи Централі.

**

Згідно з обіжником, ми вислали списки наших передплатниць головам Окр. Рад і Відділів. Прохаємо переглянути їх, щоб взсувати собі, яких членок ще треба приєднати поміж передплатниць „Нашого Життя“.

Окрім того розсилаємо Відділам СУА певну кількість наших книжечок до розпродажі. Наше видавництво старається збагатити нашу літературу матеріалами про українську жінку. Зорганізоване жіноцтво повинно піддержати цей почин. Кожна членка СУА повинна придбати „Жінку України“ англ. мовою і „Рівноапостольну св. Ольгу“! А своїм американським приятелям може подарувати Твори Лесі Українки, прегарно перекладені на англійську мову.

**

Адміністрація „Нашого Життя“ прохає передплатниць повідомляти зараз же про зміну адреси. Коли хтось занедбає це, чи сло йде на давню адресу і там пропадає або в рідких випадках повертається що якомусь часі до адміністрації. Отже дуже трудно потім доставити ті самі числа вдруге, як це дехто потім вимагає. Краще запобігти тому заздалегідь, присилаючи 10 центів на зміну адреси.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 4. до 31. січня 1956

Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від. 10	Філадельфія	20.00	5.00
„ 32	Ст. Луїс	20.00	5.00
„ 47	Рочестер	20.00	5.00

Фонд Централі:

Від. 10	Філадельфія	28.00
„ 32	Ст. Луїс	17.00
„ 47	Рочестер	75.00

Фонд Резервовий:

Від. 10	Філадельфія	10.00
„ 11	Трентон	10.00
32	Ст. Луїс	10.00

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 8	Бронкс	10.00
„ 10	Філадельфія	30.00
11	Трентон	20.00
32	Ст. Луїс	25.00

На Дім СУА:

Від. 16	Міннеаполіс (ліста)	25.00
„ 30	Клівленд	25.00
І. Качанівська, Філяд.		2.50

Вкладка до СФУЖО:

Від. 10	Філадельфія	4.20
32	Ст. Луїс	2.50

Конвенційний фонд:

Від. 10	Філадельфія	5.00
32	Ст. Луїс	10.00

Пресовий фонд „Н. Ж.“:

Від. 8	Бронкс	10.00
„ 10	Філадельфія	20.00
„ 19	Амстердам	5.00
Л. Бідний, Шикаго (д. ст.)		5.00
М. Береза, Нью Йорк		3.00
А. Шафранська, Матапан		2.50
Розалія Сорока, Боффало		2.50
О. Фостик, Філадельфія		2.00
М. Боднар, Дітройт		2.00
П. Степовий, Шикаго		2.00
Р. Сидорик, Шикаго		2.00
Марія Гоголь, Шикаго		2.00
О. Ракоча, Філадельфія		1.50
Т. Гасюк, Ютика		1.00
І. Чучман, Дірборн		1.00
А. Івашко, Дітройт		1.00
І. Свистун, Пассейк		1.00
О. Палатап, І. Дітройт		1.00
В. Горбач, Коговс		1.00
О. Сірська, Порт Артур, Он.		1.00
І. Подола, Шикаго		1.00
По 50¢	Н. Білінська, Мілтон і Ст. Безкоровайна, Боф-фало.	

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієр

НАШЕ ЖИТТЯ—ЛЮТИЙ 1956

НЮАРК, Н. ДЖ.

Нарада суспільної служби США

Дня 6. листопада м. р. скликано в домівці 28 Відділу США в Ньюарку нараду представниць Відділів США з Нью Йорку, Ньюарку й Елизабет. Прибули пп. Пелешок і Бенцаль із Нью Йорку, пп. Настюк, Гординська, Бігул, Мандрусак, Левкович і Салук із Ньюарку і пп. Процак, Гнатюк, Левицька, Мудра і Хитра з Елизабет. Народою провела п. Олена Гординська, а секретарювала п. Ольга Салук.

Відкриваючи нараду п. Гординська, референтка суспільної опіки США, привітала всіх і зясувала ціль засідання. На сходинах Гол. Управи у жовтні рішено поширити суспільну службу США і в тій цілі створити комісію суспільної опіки з членок Відділів Нью Йорку, Ньюарку й Елизабету.

Над можливостями суспільної опіки в США розгорілась жива дискусія. У висліді її присутні предложили такий проект:

1. При кожному Відділі США слід на найближчих річних зборах вибрати референтку суспільної опіки, яка рівночасно очолює акцію фонду „Мати й Дитина“.

2. Референтка суспільної опіки має право кооптувати кілька членок до помочі, яким приділить різні завдання.

3. Слід увійти в контакт із українськими й американськими харитативними організаціями, що є в даній місцевості.

4. До ділянки суспільної опіди належить:

- а) відвідування хворих;
- б) матеріальна і моральна піддержка потребуючих українців в Америці й поза Америкою;
- в) всякі поради в справі помешкань, праці, господарства, старечих пенсій і т. п.

Дискутовано також над фондами, що їх вимагає так широко закросна акція. До цього мали б служити базари, продажі святоч-

ного печива, розгривки, продажі святочних карток, писанок і т. д.

БРОНКС, Н. Й.

Свят-Вечір 8 Відділу

Дня 8. січня зібрались членки Відділу в домі п. Олени Вус, бувшої голови. Свято відкрила п. О. Вус, прохаючи присутніх змовити молитву за упокій тих, що вже не можуть із нами святкувати. Потім передала пшеничний хліб почесній голові п. Дзюмі. Пані Дзюма привітала всіх святочними побажаннями і передала хліб молодій голові п. Анні Свенсон. Голова подякувала і почастивала всіх членок хлібом і медом. Перед вечером членки заколядували.

Коли гості спожили смачно прилажені страви, стали пригадувати, як то колись святкувалось у Рідному Краю. А тут зявилися дві постаті: св. Миколай Чудотворець із міхом подарунків і жінка із зізодою, що була символом України. Св. Миколай обдарував усіх, а Україна привезла побажання з рідних земель. Св. Миколая грала п. Марія Рігель, а Україну п. Софія Штига. За цілий вечерок подбала п. Єва Хомів.

Присутні не забули й про народні цілі й зложили пожертви. Їх поділено на пресовий фонд „Н. Ж.“ 10 дол., на фонд „Мати й Дитина“ 10 дол., на сиротинець СС. Василянок 10 дол. Щире Спасибі!

Анна Свенсон, голова
Єва Хомів, секретарка

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ.

Річні збори 12 Відділу США

Дня 30. грудня м. р. відбулись у домі п. Олени Гавришків річні збори 12 Відділу. Голова п. Катерина Шемердяк відкрила збори молитвою. Секретарка п. Марія Борос здала звіт про приходи й розходи цілого року. Відділ

влаштував один пікнік і бінго та брав участь у святі 70-ліття жіночого руху та святі 1000-ліття хрищення кн. Ольги у Шикаго Членки контр. комісії пп. Анна Сосновська і Олена Гавришків потверджують відчитані звіти і заявляють, що книжки були ведені в порядку. До управи на 1956 р. увійшли пп. Катерина Шемердяк, голова, Марія Борос, секретарка, Олена Гавришків, касієрка. До контр. комісії увійшли: пп. Анна Сосновська і Анна Сенечко. Доглядачками хворих стали Емілія Грабінська і Марія Мах.

По закінченні зборів промовляла голова п. Шемердяк і прохала членок дальшої співпраці. Також пригадала членкам, щоб вплатили свою вкладку до СФУ-ЖО. При смачній перекусці, яку приладила п. О. Гавришків при помочі своєї донечки Марійки, членки ще гуторили допізна.

Марія Борос, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Щедрування 16 Відділу

Почавши від Різдва Свят нового стилю почало наше місто колядувати. Стільки було колядників, що здавалось, жінкам нема що й пробувати. Та все таки ми рішилися і на Новий Рік (14. січня) зібралось декілька членок нашого Відділу, щоб пощедрувати. Не зважаючи на погану погоду, пішли від хати до хати. Понеслась щедрівка „На річці, на Йордані“ або „Сивая тая зозуленька“. Підтримуючи рідну традицію, вони хоч у невеликій мірі старались злагіднити долю наших залишених братів і сестер у Німеччині. Защедровано 76.50 дол., які поділено: 51,50 дол. переслано через ЗУАДКомітет для залишених, а 25 дол. на Дім США.

Тут треба зложити подяку жертводавцям за їх пожертви, а признання союзнякам-щедрівничкам — Олені Бенцаль-Карпак, Олі Луцик, Анні Машталір, Марії Мандибур, Марії і Софії Крамарчук, Марії Ковальчук, Марії Гусак і Катрі Гуцал. А пластунці Катрусі Павлишин та-

кож подяка за добру волю допомогти нам. Щедрий вечір, добрий вечір, добрим людям на здоров'я! **Союзянка**

МАЯМІ, ФЛА.

Річні збори 17 Відділу

Дня 6. грудня м. р., в залі Укр. Амер. Клубу зійшлося 28 членок 17 Відділу. Голова Відділу п. Юстина Маїк відкрила збори і зарядила вибір президії. На предсідницю зборів покликано п. Стефанію Грицко, а на секретарку п. Любомиру Смаль.

Слідували звіти управи. Голова ствердила, що 17 Відділ взяв на себе улаштування національних імпрез в Маямі і вивязався з того якнайкраще. Влаштовано свято 22. січня, концерт Т. Шевченка, Свято Матері та Листопадову Академію. Окрім цього відбуло кілька товариських зустрічей і пікнік на церковній площі. Подякувала членкам, що піддержували її у праці, а зокрема пп. О. Подубинській, А. Рій, М. Ждан і С. Поло. Містоголова п. Ю. Вісневська звітує про свою працю в часі недуги голови. Культ.-освітня референтка п. О. Подубинська звітує, що головну увагу присвятила — окрім влаштуванню імпрез — приєднанню молоді. Це їй удалося, бо вже на листопадовій академії група гут народжених дівчат виступила як членки СУА. Фінансовий звіт зложили: пп. М. Ждан, фін. секр. А. Рій, касієрка і А. Наконечна, заст. касієрки. Річний дохід становив 724.55 дол., а розхід 530.01 дол., отже в касі лишається 194.54 дол. Окрім того чистий дохід із пікніку в сумі 156 дол. в цілості передано на будову церкви. Від імпрезового комітету звітували пп. С. Поло і К. Годівська, які доложили всіх старань, щоб перевести забави. Вкінці в імені контр. комісії промовила п. Візняк, яка знайшла книги Відділу в найкращому порядку.

В дискусії забирали голос пп. М. Копитчак, С. Грицко, Ф. Зиблікевич і Л. Смаль. Всі висловлювали признання для управи і членок, що в минулому році так поживали працю. Слідували ви-

бори нової управи, до якої увійшли: пп. Олімпія Подубинська, голова, Юлія Вісневська, містоголова, Франка Зиблікевич, рек. секр., Анна Галушка, заступниця, Марія Ждан, фін. секр., Ангела Рій, касієрка, Анна Григорчук, заступниця. Контр. комісія: пп. Катерина Івашко, Анна Зеп і Люсіля Візняк. Забавовий комітет: пп. Катерина Годівська і Анна Задойко. Доглядачки хворих: пп. Розалія Стек і Софія Поло. Культ. освітню роботу доручено нововибраній голові, а їй до помочі попрошено п. К. Годівську.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

Стефанія Грицко

почесна членка СУА, гол. зборів Любомира Смаль, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Щедрий Вечір 20 Відділу

Дня 15. січня заповіджено в Домі СУА традиційний Щедрий Вечір, що лучить так дружньо членок 20 Відділу. І хоч 20 Відділ тепер шукає нових завдань, проте Щедрий Вечір зібрав як завжди багато осіб.

Щедрий Вечір відкрила молитвою голова п. Лідія Дяченко. Гості засіли за гарно застеленими столами, а святчного настрою додала ялинка, що її удекорувала по-мистецьки п. Юлія Миколайська. Ще більше пригадала справжній Свят-Вечір б. голова п. Олена Сердюк, коли розказала про це святкування на Україні. Слідували огляди Різдвяних звичаїв, що їх прочитали членки Відділу пп. Оксана Генгало і Оксана Сімович.

Коли гості спожили смачно приладжену вечерю, п. Голова поклікала до слова орг. референтку СУА п. Марію Біляк. Бесідиця зясувала, що мусить вирвати присутніх із свят-вечірнього настрою, якому не сміємо віддаватись беззастережно. Треба пам'ятати про наших сестер, що в сибірській тайзі доконали найбільшого героїства. Отих п'ятсот, що кинули своє молоде життя під большевицькі танки. Їх вчинок мусить знайти відгук у на-

ших серцях, а їх посвята мусить бути оцінена у вільному світі. До її слів навязала голова Відділу, коли пригадала членкам про їх обовязки. Слідувала промова голови СУА п. Олени Лотоцької, яка поінформувала присутніх про напрямні й завдання СУА і СФУЖО. Покликано також до слова містоголову СУА п. Стефанію Пушкар, яка розвинула перед членками Відділу приманчиве завдання — упорядкування музейної збірки СУА та влаштування однієї музейної кімнати.

Колядою й молитвою закінчено цей Щедрий Вечір, що приніс стільки цікавих думок та схвилював присутніх до глибини. **Присутня**

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Свят-Вечір 24 Відділу

„Дочки України“ в Елизабеті влаштували в Укр. Нар. Домі недавно тому Різдвяний Вечір. Голова Відділу п. Марія Процак побажала всім присутнім приємних свят у своєму й цілої управи імені. П. Катерина Шперун провела співання коляд, а п. М. Процак у перебранні св. Миколая обдарував усіх подарунками.

Відчитано привітальну телеграму від голови СУА п. Олени Лотоцької та листи подяки від тих, що їх обдаровано з нагоди Різдвяних Свят.

Слідувала смашна вечеря, яку приладили членки пп. М. Полевчак, М. Френкевич і Катерина Шубик.

Свято відмітила місцева преса, що помістила звіт повідомлення.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свят-Вечір 42 Відділу

Дня 22. січня зійшлись у Домі СУА членки 42 Відділу на свій традиційний Свят-Вечір. При застелених столах голова п. Анна Бойко відкрила свято, а о. Малащук, сотрудник катедри Неп. Зачаття, перевів молитву. Голова передала провід свята містоголові п. Марії Пашук. Тоді гості засіли до смачно приладжених страв.

Потім о. Малащук зложив у-

праві й членству побажання, закликаючи далі до ревної праці на народній ниві. З черги покликано до слова голову Окр. Ради п. Анну Сивуляк. Вона зложила побажання й пригадала що того ж дня відбувається маніфестація з приводу Свята Державности і закликала присутніх взяти у тому участь. Далі промовляла голова СУА п. Олена Лотоцька. Напередодні вона взяла участь у бенкеті Укр. Конгресового Комітету у Вашингтоні і могла поінформувати присутніх про його перебіг. Свято Державности щороку набирає щораз більше розголосу і це є найкращим показником нашого значення у світі. Такий успіх можна досягнути тільки силою й організованістю. Тому й потрібна нам організація, що гуртує свідомі одиниці і лучить їх зусилля в одне ціле.

Далі зложили свої побажання пп. Лідія Бурачинська, редакторка „Нашого Життя“,

Ольга Фостик (46 Відділ), Марія Бабяк (48 Відділ), Марія Чопик (41 Відділ) і Марія Демяник. Була голова 42 Відділу та Кекілія Гардецька, пресова референтка Гол. Управи. Секретарка Відділу п. Ірина Волянська пригадала при побажаннях хворих членок, що лежать у шпиталях. Присутні змовили за їх здоров'я молитву, а також згадали молитвою померлих членок Відділу. Промовила також касієрка Відділу п. Анна Мицишин, яка пригадала жертвенну працю господинь, що підготували страви: це були пп. Марія Козак, Павліна Малиновська, Марія Миць, Параска Марич. А присутні пригадали, що багато праці вложила також і п. А. Мицишин. Всі щиро подякували їм.

По цих привітах забрала слово п. Марія Чопик, щоб пригадати справу, що всім лежить на серці. На її думку стан Відділів меншає. Давні членки відходять, а нових не прибуває. Над цим

треба застановитись. Частіші відвідини містоголов з Централі і Окр. Рад піддержали б Відділи, інформували б їх про те, що діється в світі і ставили б перед них нові завдання. А головне — треба подумати про прихід нових членок, що переймали б роботу. Треба заохочувати членок, щоб перебирали уряди й допомагати їм спочатку.

Накінці голова п. Анна Бойко подякувала присутнім за участь. Вона пригадала, що воно нелегко притягнути жінок до організації, але при добрій волі все можна їх позискати. **Присутня**

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Дня 18. грудня відбулись річні збори Відділу.

Із звіту управи можна було зробити собі образ праці за цілий рік. Відділ улаштував три доповіді, один базар перед Різдом і одну забаву. Під час базару відбувся господарський показ.

Представниці 45 Відділу СУА у Менчестері, Н. Г., брали участь у делегації українців до губернатора The Ukrainian delegatiin visited the Governor of New Hampshire on the occasion of Ukkrainian Cultural Week.

Із зброєю в руках

Перша світова війна прискорила хід подій. 2. березня 1917 року примусили імператора Миколу II. зректися престолу. Влада опинилась у руках російського Тимчасового Уряду на чолі з Керенським. Але балаканина спритного адвоката і його оточення не спромоглися утворити міцної влади. Почалась анархія, яку зручно використа-

ли большевики. Запалали маєтки дідичів, на фронті почалось масове дезертирство... І в жовтні 1917 р. Керенський втік з Зимового Палацу і з Петербургу, щоб дати місце — Леніну. Сповнилось пророцтво маркіза де-Кюстина, який у своїх споминах про Росію доби Миколи I. писав, що настане день, коли в російській імперії „насилля

покладе кінець царству балаканини“.

Ці події приносили великі зміни не лиш російському народові. Ще більше значення вони мали для народів, які входили у склад російської імперії — Україні, частини Польщі, Грузії, Вірменії, Литві, Латвії, Естонії, Фінляндії й ін. Але хід „великих подій“ не зупинився. В жовтні 1918 року розпалася могутня Австро-Угорська імперія. І навколо невеличкої Австрії розквітли нові столиці: Буда-Пешт, Прага, сформувалось королівство „Срба, Хрвата і Словената“, звільнились австрійська частина Польщі і частина Італії з Трієстом. Несподівано для цілого світу в часі революції в Росії і розкладу Австрії величезну енергію виявила Україна. Український нарід ніби прокинувся з 200-літнього сну. Бо російський уряд, щоб тримати темними народні маси, свідомо не заводив народніх шкіл і протий нарід був у масі своїй неграмотний. Але саме тому народні маси збереглись цільно. Зберегли свою мову, вірність своїм традиціям.

**„Як не калічила Москва,
Не спокушав її розгон той, —
Та враз підвівсь і запалав,
Із серця кровю крикнув Гонта.“**
(Є. Маланюк)

Політичне відродження в Україні захопило широкі маси. У Києві утворилась Українська Центральна Рада на чолі з академіком М. Грушевським і видала свої Універсали. Четвертий Універсал 22. січня 1918 р. проголосив повну самостійність Української Народньої Республіки. І тоді на історичний кон виступив Симон Петлюра. Він сформував на Полтавщині Гайдамацький Кіш і поспішав на Київ, рятувати столицю від большевиків, які вже захопили частину міста і Арсенал. Тепер „руху все одно не спинити, а особливо в житті нації, що відроджується“. (С. Петлюра).

Новим почином цього сезону був курс танців для підлітків. Відділ узяв патронат над навчальною станицею в Мюнхені-Людвігсфельді.

Сума приходів за рік виносить 1860.05 дол., витрат 1176.23 дол. З того видано на допомогу потребуючим і хворим 134.70 дол., на фонд „Мати й Дитина“ 288.00 дол., пресовий фонд 25 дол., УКК 28 дол., ЗУАДКомітет 10 дол.

Нову управу вибрано в такому складі:

Пп. Іванна Рожанковська, голова, Христина Воєвідка, місто-голова, Галина Гошовська, секретарка, Надія Пастушенко, скарбничка, Марія Конашевич, фін. секретарка, Ірина Сушків, орг. реф., Мирослава Вовкодав, реф. сусп. опіки, Софія Стецура, культ.-освітня реф., Мирослава Вишивана, виховна реф., Оксана Рак, імпредова реф., Лідія Лопатинська, пресова реф., Ірина Кашубинська, господарська реф. До контр. комісії увійшли: пп. Марія Карпевич, Любов Раковська і Омеляна Рогожа.

НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

Піврічний звіт із праці

У попередньому нашому звіті вже була згадка про жіночий хор, що постав при нашому Відділі. Після вакаційної перерви почали ми підготовлятись до свята Листопаду, яке ми влаштували спільно з Відділом УККА. Диригент хору п. Дуб підібрав 3 пісні, які ми з успіхом проспівали, а п. Дарія Гузар продекламу-

вала зворушливо вірш Е. Силенкової „Посаджу я квітку синю“. Відбувши це свято, взялись ми за підготову Андріївського вечора. А тому, що в нас мало дівчат та ще дуже молоденькі, то жінки мусіли зайнятись виливанням воску. Сценку зладив п. Мартюк і він також провадив програму. Андріївський Вечір відбувся дня 11. грудня. Його відкрила голова Відділу, навізуючи до традицій на рідних землях. Реферат про Андріївські звичаї на Україні виголосила п. Олександра Ощудляк. Короткий, але насичений любовю до рідної традиції реферат присутні нагородили оплесками. Потім „конференсіє“ представився у веселій спосіб і почалась сценка з виливанням воску. На сцену вийшли членки Відділу пп. Соня Микитка, Ірина Гронь, Ольга Попіль і Дарія Гузар. А що вони всі заміжні й свою долю знають, то почали лляти віск гостям, що на залі. В дуже дотепній і веселій формі проходила ворожба, не поминувши й о. пароха, якому виворожили нову церкву. Далше п. Мартюк представив дівчат, що мали місити балабушки. Дотепним словом закінчив „конференсіє“ сценку і забава перенеслася на залю.

Членки Відділу під проводом госп. референтки п. Наконечної приладили смачний буфет. Гості забавлялись ще довший час. Ціллю вечора було дати нашій доростаючій молоді розвагу, що навізуює до нашої традиції.

А. Ратич, голова

Крім сталої загрози з боку большевиків, з'являється нова загроза з боку армії генерала Денікіна, який визнає лише „єдиную неделимую Росію“. Воювати на два фронти народові, що тільки стає на ноги, було не лід силу і Центральна Рада кличе на поміч німців, обіцяючи їм за це допомогу — один мільон тон хліба й ін. харчових продуктів. Згодом між німецьким командуванням і УНР виникають непорозуміння, доходять до перевертоту і 29. квітня 1918 р. німці допомагають генералові Павлові Скоропадському стати гетьманом України. Становище новообраного гетьмана тяжке: його вяже певна залежність від німців і шкодить неприязнь з боку соціалістичних кол (тоді дуже численних) української інтелігенції. Уряд гетьмана наладнав міську та земську самоуправи, встановив державний бюджет та валюту, відновив комунікацію та зробив багато для національної культури краю. Але гетьман з молодих літ мав великі звязки з колами російської аристократії і за його гетьманування уряди в Україні наповнюються ворожими до України урядовцями, часто на дуже високих становищах. На зовні децю приховавши свою ворожість, вони дивляться на гетьманування П. Скоропадського, як на переходову стадію до возеднання колишньої імперії. Після перевороту в Австрії і Німеччині, позбавлений підтримки центральних держав, гетьман 14. листопада 1918 року проголосив федерацію України з Росією (не большевицькою). Це викликало в Україні велике хвилювання і примусило Симона Петлюру збройно виступити проти гетьмана. У грудні 1918 р., після кровавих боїв Українська Держава стає по перше від сотень літ, хай на короткий час, незалежною державою серед інших держав світу. „Справа здобуття української держави — це справа цілої нації української, а не лише якоїсь класи її чи партії“. (С. Петлюра.) Розпочинає свою працю Директорія УНР, а

22. січня 1919 р. урочисто проголошено у Києві акт про злуку Західньо-Української Народньої Республіки та Української Народньої Республіки в одну самостійну соборну Українську Народню Республіку.

На західніх землях діяла Українська Національна Рада з Євгеном Петрушевичем на чолі. У жовтні 1918 р. підготувала перебрання влади в Галичині. Це доручено сотникові Вітовському, що 1. листопада обсадив усі важливі урядові будинки та вивісив український прапор на львівській ратуші. Українська провінція підтримала свій центр. Почалась боротьба з поляками яка, завдяки великому патріотичному піднесенню, мала шанси закінчитись для нас щасливо, якби не те, що поляки весь час діставали поміч від Антанти. Саме тому боротьба була дуже тяжка і вирішено йти спочатку на сполуку з Петлюрою. Спільними зусиллями армії ЗУНР і УНР 31. серпня 1919 року здобули Київ, який через безперервну війну все переходив з рук до рук. Українські армії знайшлись у трикутнику смерті — з півночі йшли большевики, зі сходу генерал Денікін, зі заходу натискала Польща. Не було амуніції, набоїв і ліків при страшній епідемії плямистого тифу. Українська армія мусіла відступити до Польщі і там була інтернована в таборах. Світ жив тоді уявою про велику Росію і про національно свідомий польський нарід. Україну в її боротьбі не підтримав ніхто, хоч вона була **перша країна в світі, яка підняла зброю проти большевиків.**

В ті буряні роки українські жінки були повстанчими отаманами, як Орлиця, Ластівка і найбільш із них відома Марія Соколовська. Орлиця і Ластівка оперували на Лівобережжі, Марія Соколовська з братом працювала біля Києва у Радомишльщині. Чого не бачила ця чорнява дівчина з сміливим воляцьким зором? Повстанчу раду в лісах, небезпечні переходи ночами крізь ворожі застави. Батька її і двох братів забито у

бою з большевиками. Потім забито і того молодшого брата і по його смерті вона сама керує відділом. До Польщі з армією відступати не схотіла „на поневіряння й пониження“. 20. листопада 1921 р. вона полягла зі зброєю в руках у бою разом з полк. Орликом. „Шлях звільнення кожної нації густо кропить кровю. Нашою так само. Кровю чужою і своєю. Ворожою і рідною. Кров закінчує глибокі процеси національних емоцій, усвідомлень, організованої праці, ідеологічної творчости, всього того, що нація свідомо й іраціонально використовує для ствердження свого права на державне життя. Кров пролита для цієї величної мети, не засихає“. (С. Петлюра).

Децю іншим шляхом ішла ця участь на західніх землях України. У 1913 р. постала у Львові стрілецька організація з кличем „Воля або Смерть“. Створила її середньошкільна молодь, що гуртувалась у тайному пласті. Ця організація оформилась під назвою Українські Січові Стрільці. Захоплення її ідеєю було таке сильне, що багато дівчат кинулось до зброї. Їх покликав історичний момент, а натхнення помогло перебороти всі труднощі. Зорганізувалась жіноча чета УСС при „Січі“, бо студенти УСС не хотіли мати жінок у своїй частині. Були там: Марія Якимівич, Дарія Білинська, Уляна Бучко, Наталя Гевко, Юлія Скоропська, Марія Бачинська, Ольга Левицька й інші. Але з багатьох дівчат, що були в цій чоті, вдалось тільки кільком піти проти ворога із зброєю в руках.

Ось 24-літня делікатна панночка — Софія Галечко. Родом вона львовянка. По закінченні гімназії студіювала в Грацу германістику і вже готувалась до докторату, коли вибухла перша світова війна. Вважаючи, що настав час воювати, а не студіювати, вона тимчасово залишає університет і зголошується добровільно до галицько-українського війська. Там ця маленька блондиночка вневдовзі зуміла так відзначитись, що

була йменована хорунжим і дістала хреста хоробрости. Драматург Франц Мольнар мав нагоду з нею розмовляти. Його вразило, що вона, перебувши вже рік на фронті, зберегла в своєму поведінні жіночість і м'якість, коли відомо, що навіть хлопці, як побудуть кілька місяців на фронті, стають більш шорсткими і брутальними. Вона мужньо переносила всі труднощі й невігоди вояцького життя, де кожний день на очах гинули її товариші, з якими переживалося так багато радощів і смутків: перемогу на горі Маківці, бої на Лисоні, під Конюхами, під Куропатниками, похід із Карпат на Стрипу і ін. В літі 1918 р. вона втонула у ріці Бистриці

**Ой, зацвіла черемшина
З неї цвіт приупав...**

Друга стрілка — Олена Степанів стала хорунжим УСС, а потім четарем. Під Болеховом у 1915 вона попала в російський полон. Її етапом повезли до Ташкенту, а потім до Сибірську над Волгою. Лиш із вибухом революції їй удалось із допомогою Червоного Хреста повернутись через Фінляндію і Швецію до дому. Пізніше вона написала спогади „Напередодні великих подій“. З її світлин з тих буряних літ на нас дивиться юне, майже дитяче, але яке фішуче і завзяте обличчя!

Достоїнню їх товаришкою була Ганна Дмитерко, молоденька дівчина з села Підберізіці коло Львова. Вона стала десятиником УСС. В 1915 році працювала при стрілецькому шпиталі в Варпаланці, а потім у першому курені от. Григорія Коссака. Вона теж брала участь у битвах під Лисовичами, над Стрипою і ін. „Історичний момент, який Україна переживала на порозі першої світової війни, покликав наше жіноцтво до сповнення національних обов'язків. Можливість, що наближається здійснення довго леліаних мрій про визволення рідного краю та історичні приклади героїзму української жінки, вложили зброю в руки ентузіасток-дівчат... Я дякую Богу, що

в той бурхливий, трудний час не животіла, а жила“, згадує у своїх споминах Ганна Дмитерко, пізніше по чоловікові Ратич. „Участь тих небагатьох жінок у рядах УСС не мала великого значення, як військова сила. Але мала велике національно-пропагандивне значення. Зустріч інших народів, хоч би тої австро-угорської монархії з воїнками - дівчатами українками, примушувало їх звертати більшу увагу на цю національну формацію австрійської армії. Бо це був живий доказ готовости цілої української нації боротися за свої ідеали“.

Доктор М. Гіршфельд в своїй книзі „The Sexual History of the World War“ каже: „Значне число жінок служило добровольцями в австрійській армії на Україні. Знаємо про панну Кузь, добровольця ескадрону українських уланів, якої бліде енергійне личко нагадувало портрети Наполеона з його молодих літ“.

Це було те саме, що в козачу добу, коли в деяких обставинах „жінки навіть з рогаками пішли в гайдамаки“. Але тепер це було організовано, хоч і там і тут був той самий святий вогонь обурення проти несправедливости і прагнення волі своєму краю.

В ці роки приїхала на рідні землі галицька українка з Америки Марія Скубова, з дому Татаринська, з села Іванівка на Скалатщині на галицькому Поділлі. Серед благобуту американського життя, вона не забула знедоленої батьківщини. На Зізді Січей та Соколів, як делегатка, передає привіт з Америки. Вибухає війна. Вона добровольцем голоситься до санітарної праці. На фронті попадає в російський полон. Згодом, дорогою виміни, вертається до Австрії. В Тернополі приймає активну участь в листопадові дні 1918 року. Переборює неймовірні труднощі з харчуванням і лікуванням маси хворих і ранених вояків, що все прибували... Аж поки сама не захворіла на плямистий тиф. Одужавши, виїхала до польських табо-

рів полонених, де використала свої уповноваження і з великим ризиком для себе, врятувала 1302 вояків відпустками до дому, 829 перевозом до лікарень. Потім вертається до Америки, щоб тут продовжувати свою кипучу працю. Вона приносить активну поміч і як сестра-жалібниця, і як свідома українська патріотка.

Все зростає активна участь українських жінок у боротьбі. Вони виконували різноманітні завдання в санітарній службі, в інтендатурі, ставали організаторками цілих теренів і поруч з чоловіками виконували службу вояків.

**„Не цілуйте їх, на війні — це гріх, —
Ви уберіть їх вінцями.
Слава тим дочкам, вільним козачкам,
Між січовими стрільцями.“**

Тимчасом рада амбасадорів вже вирішила долю України. Землю нашу роздерто між чотирма державами. Наддніпрянська Україна опинилась під Советами, Галичина, західня Волинь, Холмщина і Полісся відійшли до Польщі. Буковина та Басарабія до Румунії, а Карпатська Україна до Чехословаччини.

(Закінчення буде).

З листів до Редакції

ДЛЯ ДИТЯЧОЇ СТОРІНКИ

Пересилаю 5 дол. на пресовий фонд сторінки „Нашим малютам“. На мою думку вона дуже цінна для кожної матері, в якій є діти в дошкільному віці. Тому кожна мати повинна подбати про збільшення цього фонду і час до часу жертвувати хоч маленьку лепту на таку важливу ціль. Багато більш дитина навчиться і затьмить із тих оповідань і віршиків, як із різних непотрібних іграшок, на які часто матері видають десятки доларів, а користі з цього, як мати, так і дитина не мають. Дуже гарно було б, щоб наші матері застановились над важкою проблемою виховання наших дітей, а тоді напевне не буде ніодної матері, що своєю жертвою не причинилась би до піддержки дитячої сторінки.

Леся Бідний, Шикаго

ВІСТІ З ФОНДУ „МАТИ Й ДИТИНА“

НАВЧАЛЬНА СТАНИЦЯ В ШОНГАВ

У 1955 р. у садку було 9 дітей, а в школі 20, у другому півроці відійшли 3 дітей, так що тепер є 17. Навчання в садочку відбувається три рази тижнево, від 9—12 год. У школі наука відбувається двічі в тиждень, у середу й суботу.

Від листопада 1953 заопікувався нашою навчальною станицею 11 Відділ у Трентоні і став посилати 10 дол. місячно. Окрім того одержали ми від нього 4 одягові і 2 харчеві посилки. Від травня 1954 р. перебрав також патронат над нашою школою і садком 33 Відділ у Клівленді. Від нього дістаємо 30 дол. місячно, а також гарні і практичні дарунки на ялинку і писанку.

Нашу доживу почали ми ще в зимі 1953-54. Але дбайлива опіка двох Відділів США уможливила давати дітям обильнішу доживу, якої вони так потребують. Окрім того всі діти, що відвідують українську школу і садок, одержали білля, одяг, панчохи і взуття. кожна дитина на однакову суму. Завдяки жертвам могла наша делегатура влаштувати спільну ялинку і писанку з посвяченням пасочок і крашанок.

Доживу діставали садочкові і шкільні діти спершу в ті дні, коли є навчання, а тепер, завдяки подвійному патронатові — кожного дня. Дожива є різнородна. Риж на молоці, яйце з булкою, редьківця, як напій — молоко, какао. Завжди є овочі, бо того вдома найменше мають. Спільне їдження дітям дуже смакує. Не було випадку, щоб діти їли щось нерадо. Така дожива скріплює дітей, а для батьків це велика допомога. Мало хто з них працює, бо Шонгав мале підгірське містечко, де є тільки сезонні праці.

Діти нашої навчальної станиці беруть участь в усіх імпрезах, що їх влаштовує наша делегатура. Наприклад виключно дитячими силами влаштовано свято 1. листопада, а також діти, а передусім пластуни перевели свято в річницю смерті Митрополита Шептицького. Діти школи брали участь у ялинці, що її влаштувала місцева Карітас для всіх дітей-чужинців і треба признати, що наші точки випали найкраще. У грудні відбулась вистава св. Миколая. Під час свят пластуни ходили з вертепом і справили тим велику радість, головню тим родинам, що мешкають далеко поза табором. Рівнож виключно дитячими си-

лами відсвятковано Шевченкові роковини.

У пластовому літньому таборі взяло участь 7 дітей, а в таборі СУМА 10 дітей школи.

..Діти горнутья до школи і садка. Успіхи в науці української мови, історії й географії гарні. Діти вчатья радо. Немає випадку, щоб діти без важної причини опускали школу. З собою зжиті і дружні. Треба бачити їх веселі, усміхнені личка у школі та чути їх безжурний сміх, щоб зрозуміти, яку користь їм приносить оцей навчальний гурт.

Жінки згуртовані в нашій Делегатурі сходяться 3—4 рази в місяць. Обговорюють різні справи навчальної станиці, укладають плян доживи, назначують черги варення і спритування. Навчальна станиця — це головне завдання нашої Делегатури. Окрім того на сходах читаємо „Наше Життя“ та якусь книжку. Якраз недавно тому скінчили „Оглянувшись назад“ Олени Звичайної.

Окрім того переводимо різні імпрези, як Свят-Вечір і свячене, свято жінки-героїні, День Матері, свято княгині Ольги, свято Покрови, 70-ліття жіночого руху. Спільна праця злучила нас теж в одну велику сімю, що ділиться з собою радістю і горем. Тому управа Делегатури ОУЖ складає цією дорогою щирю подяку 11 Відділові в Трентоні, а зокрема пп. І. Бованко і Л. Сердюк, та 33 Відділові в Клівленді, а зокрема пп. Е. Дубас і М. Ставничій за їх велику жертвенну допомогу для наших дітей. Нехай Всевишній заплатить їм стократно!

Люба Матвієйко, голова
Марія Сімонович, секр.

На Дім СУА

ЗБІРКОВІ ЛІСТИ

Збіркові листи датків членок на сплату моргеджу Дому СУА, у Філадельфії, Па., надіслали вже нижче подані Відділи: Імена жертводавців будемо друкувати в „Нашім Житті“ в міру їх припливу до Централі СУА.

ВІДДІЛ 10 СУА, Філадельфія, Па.: По \$1.00 зложили пані: Т. Зеневич, С. Квасницька, М. Луців, С. Ліщинська, М. Чупка, Н. Лопатинська, Л. Палевич, О. Казанівська, Л. Лемішкова, Е. Зелінська, С. Рудавська, Шиприкевич, М. Морачевська, С. Григорчук, І. Чумова, І. Дяків, М. Луцька, Й. Соевич, Д. Пенцак, І. Петровська, Н. Головінська,

А. Мидловська, Т. Кузьмович, М. Кондра, Д. Коструб'як, Т. Мельничук, І. Петик, Коморовська, А. Януш, Е. Костюк, Д. Адриянович, О. Адриянович, К. Демчук. — Разом \$34.00.

ВІДДІЛ 16 СУА, Міннеаполіс, Мінн.: По \$2.00 зложили пані: Катря Гуцал, К. Сольчаник; по 1.50: Стефанія Помір; По \$1.00: Олена Карп'як-Бенцаль, О. Свенціцька, А. Крамарчук, М. Машталір, С. Крамарчук, М. Крамарчук, М. Гноева, Н. Підгайна, М. Гусак, М. Ковальчук, О. Карп'як, О. Смулка, Л. Петришак, Чеслава Луців, О. Моцьо, С. Вдовичин, О. Ригайло, Н. Дудинська; О. Луцик \$0.50. — Разом \$25.00.

ВІДДІЛ 41 СУА, Філадельфія, Па.: п. Ангела Банах \$2.00; По \$1.00 пані: С. Стрижак, М. Насевич, А. Рудакевич, М. Лаб'як, К. Чемерис, Й. Сіткевич, Е. Скрипник, А. Дубас, Т. Костик, Н. Штогрин, Л. Пеленська, М. Чопик, К. Шманда, М. Рутецька, Шагала, В. Пеленська, М. Савчин. — Разом \$19.00.

ВІДДІЛ 42 СУА, Філадельфія, Па.: Дотепер прислав \$71.00, листа ще не передана.

СОФІЯ СТРИЖАК
Господарська референтка

Із дитячих видань

Дм. Чуб: **ВОВЧЕННЯ**: Збірка для дітей шкільного віку. В-во „Ластівка“, Мельборн, 1954, Аделаїда. Мистецьке оформлення П. Вакуленка. Ст. 16. Ціна 20 ц.

Життя тварин має непереможну привабу для дітей. Цей таємничий світ, що розгортається у лісі, в воді, у воздуші є для них повен загадок і несподіванок. Пізнати його — це немов пізнавати життя з усіми його приманами й небезпеками.

У своїй попередній збірці Дмитро Чуб уже познайомив нашу молодь із тваринами Австралії. У цій збірці він подає пригоди з тваринами на Україні. Мале вовчєня, хитрий лис, і хижий шуліка показують прикмети своєї вдачі. Наша дівора, що виростає по чужих континентах, пізнає в такий спосіб природу України.

Книжечка дуже дбайливо ілюстрована. П. Вакуленко зисовує графічно краєвид і тварину зрозуміло для дівтори.

Книжечка годиться для дітей від 7 до 12 літ. Л. Б.

Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полум'я“ — твори Л. Українки англ. мовою?

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Perchval Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

ЦІНА КНИЖКИ \$3.50

Замовлення приймає:

**Ukrainian National Women's
League of America, Inc.**

909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ
та ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Літо 70 ц.

Осінь 70 ц.

Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала **Марія Юркевич**

Замовляти в **ЦЕНТРАЛІ СУА**

MA 7-1320

LO 3-9910

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH

MICHAEL E. NASEVICH

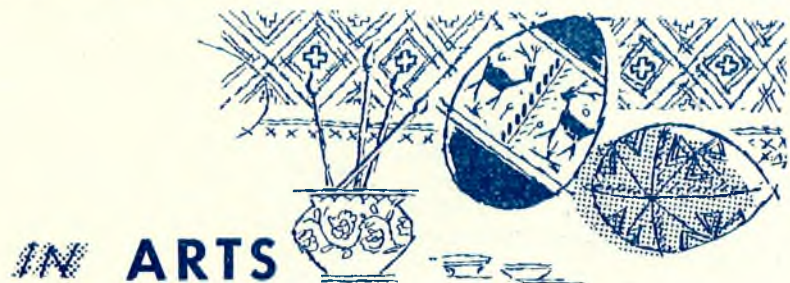
SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for Your Comfort

No Deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

Philadelphia 23, Pa.

IN ARTS

БАГАТО ІЛЮСТРОВАНІЙ НАРИС

WOMAN OF UKRAINE

що змальовує англійською мовою
шлях української жінки

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА в мистецтві
в господарстві
в науці
в професійному житті
в політиці

Ціна 1 дол.

Замовляти в **Централі СУА** і в усіх українських книгарнях.

Printed by "AMERICA"—817 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.